БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 284 (17.566). • 11 декабрь 1979 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН САЙЛОВГА ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Республикада ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советига ўтказиладиган сайловга тайёргарлик авж олдирилмоқда. 10 декабрь куни сайлов кампанияси муҳим босқичга кирди — Марказий сайлов комиссияси составига вакиллар сайлана бошлади. Партия, комсомол, касаба союз ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари ўз вакилларини кўрсатмоқдалар. Улар ишлаб чиқариш илғорларини, Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақа пешқадамларини, таниқли фан ва маданият арбобларини, социалистик Ватанга садоқати билан ҳамманинг ҳурматини қозонган кишиларни шу комиссия составига кўрсатмоқдалар.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари донгдор тўқувчи, коммунист, Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Дилбар Баратовна Қулматовани Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига тавсия этдилар.

«Эскиангарканалстрой» трестига қарашли Қашқадарё механизациялашган кўчма колоннасининг экскаватор машинисти, партиясиз актив Валентин Афанасьевич Денисовни ҳамкасб ўртоқлари комиссия составига кўрсатдилар.

Қува район партия комитети бюросининг қарорига мувофиқ район партия комитетининг биринчи секретари Муса Шербўтаев комиссия составига тавсия этилди.

Тошкент область Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг меҳнатчилари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, коммунист, шу колхоз раиси Меҳринисо Убайдуллаевани комиссия составига тавсия этдилар.

Тошкентдаги 2-трамвай депосининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари трамвай маршрутининг бригадири, партиясиз актив Александра Михайловна Аникановани Марказий сайлов комиссияси составига кўрсатдилар.

Наманган область Поп районидаги «Ленинград» колхозининг меҳнаткашлари ўз йиғилишида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, шу хўжалик пахтачилик бригадасининг бошлиғи Ҳамровали Омоновни комиссия составига кўрсатдилар.

Сурхондарё область Сариосиё районидаги Навоий номли 1-ўрта мактаб ходимларининг коллективи партиясиз актив, педагог Рўзигул Умаровани комиссия составига тавсия этди.

Қорақалпоғистон АССРдаги «Тошкент» совхозининг ишчилари ва хизматчилари хўжалик директори, коммунист Бердибой Қурбоновни комиссия составига кўрсатдилар.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ КЎРСАТГАН ЙЎЛДАН

Ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йили якунланаётган шу кунларда ҳар бир меҳнат коллективида йил давомида бажарилган ишлар сарҳисоб қилиниб, келгуси йилдаги режалар ҳам аниқ белгилаб олинмоқда. Айни шундай бир пайтда КПСС Марказий Комитети ноябрь [1979 йил] Пленумининг қарорлари, ўнинчи чақириқ СССР Олий Совети иккинчи сессиясининг ҳужжатлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида берган кўрсатмалари совет кишилари учун жанговар иш программаси бўлиб хизмат қилмоқда.

Пленум ва сессия ҳужжатлари, ўртоқ Л. И. Брежнев нутқида баён этилган муҳим қоида ва хулосалар барча совет кишилари каби республикамиз меҳнат аҳли томонидан қизғин маъқуллаб кутиб олинди. Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқларининг меҳнаткашлари уларни партиямизнинг халқ хўжалиги барча тармоқларини кескин юксалтириш, кенг халқ оммаси турмуш фаровонлигини ошириш тўғрисида қилаётган беқиёс ғамхўрлигининг яна бир ёрқин намойиши деб қарамоқдалар ва партиямиз белгилаб берган улкан марраларни эгаллаш йўлида бутун куч-ғайратларини сарфлашга тайёр эканликларини изҳор этмоқдалар.

Шу йил 6 декабрда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XV пленуми ва 7—8 декабрда тўққизинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг ўнинчи сессияси айнан ана шу руҳда ўтди. Пленумда КПСС Марказий Комитети 1979 йил ноябрь Пленумининг якунлари ва республика партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорларидан ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида берган кўрсатмаларидан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг доклади, Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани ва Ўзбекистон ССРнинг келгуси йилга мўлжалланган Давлат бюджети лойиҳалари, КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон ССРда чорвачиликни ривожлантиришни жадаллаштириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини бажариш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари ҳақида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV пленумининг қарорини бажариш юзасидан Тошкент ва Қашқадарё область партия комитетларининг ҳисоботлари тингланиб, кенг муҳокама қилинди, тегишли қарорлар қабул этилди.

Марказий Комитет пленумида ва республика Олий ҳокимият органи сессиясида докладчилар ва музокараларда қатнашган нотиқлар якдиллик билан таъкидлаганларидек, Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини сабот ва қатъият билан бажара бориб, экономика ва маданиятни юксалтириш соҳасида олға қараб жуда катта қадам ташладилар. Республикамиз экономикаси ўнинчи беш йиллик даврида ҳақиқатан ҳам жуда катта кўламлар касб этган бўлиб, бу йил саноат маҳсулоти ҳажми 1975 йилдагига нисбатан 21 процент, шу жумладан, машинасозлик ва металл ишлашда 40 процент, химия саноатида 36 процент, қора металлургияда 47 процент кўпаяди. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифати анча яхшиланди ва хиллари кўпайди. Ҳозирги вақтда 2000 хил буюм давлат Сифат белгиси билан чиқарилмоқда, юқори сифат категориясидаги маҳсулотларнинг ишлаб чиқариш умумий ҳажмидаги салмоғи 25 процент кўпайди ва эндиликда 11,2 процентга етди. Ялпи ижтимоий маҳсулот 1979 йилда 3,8 процент кўпайиб, 31,6 миллиард сўмга етади, миллий даромад эса 5,5 процент ортади. Беш йилликнинг дастлабки тўрт йили ичида эса саноат маҳсулотининг ҳажми 21,7 процент ортиб, ўтган беш йилликнинг ана шу давридагига нисбатан 15,4 миллиард сўмдан ҳам ошиб кетади.

Беш йилликнинг тўрт йилида ўтган беш йилликнинг шу даврига нисбатан 1,3 баравар кўп асосий фондлар ишга туширилди. Салкам 70 га яқин янги йирик саноат, қишлоқ хўжалик объектлари қад кўтарди. Сирдарё ГРЭСи энергоблоклари, Бекободдаги электр билан пўлат эритиш комплекси, Олмалиқ ва Самарқанддаги химия корхоналарининг янги қувватлари, Қувасой чинни заводи, Хива гилам комбинати ва бошқа ўнлаб енгил ва озиқ-овқат саноати корхоналари, чорвачилик комплекслари, гидротехника иншоотлари ана шулар жумласидандир.

Партиямизнинг аграр сиёсатини изчиллик билан турмушга татбиқ этаётган республикамиз қишлоқ хўжалиги ходимлари мисли кўрилмаган ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг барча асосий турларини тайёрлаш планлари ҳамиша тўла ва ошириб бажарилаётир. Ўнинчи беш йилликнинг ўтган даврида планда мўлжалланганидан 1,4 миллион тонна кўп дон, 1 миллион 58 минг тонна кўп сабзавот, полиз маҳсулоти ва мева тайёрланди. Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти ўртача йиллик ҳисобда олдинги беш йилликнинг шу давридагига нисбатан пландаги 19,1 процент ўрнига 21,6 процент ортади.

Пахтакорларимиз эришаётган кўрсаткичлар айниқса қувончлидир. Улар бу йилги ноқулай об-ҳаво шароитида ҳам рекорд ҳосил етиштириб, она-Ватанга ҳозиргача 5 миллион 760 минг тоннадан зиёд пахта етказиб бердилар ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Советн Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И Брежневнинг Табрикномасини олишга муваффақ бўлдилар.

Беш йилликнинг социал программаси ҳам муваффақиятли амалга оширилмоқда. Аҳоли жон бошига реал даромадлар топшириқда белгиланган 11,4 процент ўрнига 12,5 процент ортади. Ўтган давр ичида 400 мингдан кўпроқ шинам квартиралар, кўпгина мактаб, касалхона, клуб ва бошқа маданий-маиший объектлар фойдаланиш учун топширилди.

Партиямиз бизни эришилган натижалар билан кифояланиб қолмасликка, бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан кўра яхшироқ, унумлироқ, сифатлироқ ва самаралироқ ишлашга, дурустроқ натижаларни қўлга киритиш учун курашга даъват этади. Ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили бўлган 1980 йилда республикамизни иқтисодий ва социал ривожлантириш юзасидан план кўрсаткичларини белгилашга айни ана шу нуқтаи назардан ёндашилди. Республика Олий ҳокимият органи сессияси бу кўрсаткичларни якдиллик билан маъқуллаб, бир овоздан тасдиқлади ва шундай қилиб Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани ҳамда 1980 йилги Давлат бюджети қонун кучига кирди.

Республикамизни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани умумиттифоқ тараққиётимизнинг таркибий қисми бўлиб, партиямизнинг XXV съезди қарорларини, ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажариш учун курашнинг муҳим бир босқичи ҳисобланади. Унинг муваффақиятли бажарилиши, энг аввало, меҳнат унумдорлигини ўстириш, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини ошириш борасида пировард натижалар учун курашни қандай уюштиришимизга ҳар жиҳатдан боғлиқдир. Афсуски, республикадаги мавжуд корхоналарнинг ўн беш процентига яқини ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлигини ўстириш планларини ой сайин бажармасдан келаётир. Бу асосан қувватлардан қониқарсиз фойдаланилаётганлиги, ишлаб чиқаришни ташкил этиш даражасининг пастлиги, меҳнат интизомининг бўшлиги сабабли содир бўлмоқда. Жумладан, «Союзмашхлопководство» Бутуниттифоқ саноат бирлашмаси корхоналари, «Ўзбекхлопкомаш», «Ўзбектекстильмаш», «Сигнал» бирлашмалари пахтачилик учун, пахта тозалаш ва тўқимачилик саноати учун янги техника ихтиро қилиш ва ишлаб чиқариш билан суст шуғулланмоқдалар, бу йил эса қишлоқ хўжалигига кўп миқдордаги культиваторларни, кўрак териш, ғўзапоя юлиш машиналарини, ғўзани чанглагич-пуркагич асбоб-ускуналарини саноатга юқори унумли техника ва асбоб-ускуналарни етказиб бермадилар.

Бинокорлик материаллари, Озиқ-овқат, Гўшт-сут саноати министрликлари, Енгил, Маҳаллий саноат министрликлари, «Ўзплодоовошчвинпром» бирлашмаси ва бошқа бир қатор министрлик ва идораларга тегишли корхоналарнинг иши ҳам қаноатланарли эмас. Айниқса, кенг истеъмол моллари ва озиқ-овқат маҳсулотларининг сифати, ассортименти ҳақида жиддий ўйлаб кўриш керак. Барча турдаги транспорт ишида мавжуд нуқсонларни бартараф этиш учун самарали чоралар кўрилиши, айниқса автомобиллар ва тепловозлардан фойдаланишни яхшилаш, ремонт ишлари техникавий базасини кенгайтириш, йўл хўжалигини яхши ҳолатда сақлаш ва станцияларни ривожлантириш, энг муҳими, транспортнинг ҳамма бўғинларида интизомни мустаҳкамлаш лозим.

Бу шунинг учун муҳимки, 1980 йил — беш йилликнинг якунловчи йили бўлиб, унда бажариладиган ишлар кўлами ҳам катта, ҳам масъулиятлидир. Келгуси йилда ялпи ижтимоий маҳсулот 6,4 процент кўпайиб, 33,6 миллиард сўмни ташкил этиши керак. Саноат маҳсулоти ҳажмини 7 процент, қишлоқ хўжалиги маҳсулотини 5,9 процент кўпайтиришимиз шарт. Миллий даромадни 6,5 процент ошириб, жами 15,6 миллиард сўмга етказиш, аҳоли жон бошига реал даромадларни 3,3 процент кўпайтириш мўлжалланган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ва республика Олий Совети сессияси келгуси йил планларининг муваффақиятли бажарилиши кишиларимизнинг фидокорона меҳнат қилишларига бевосита боғлиқ деб ҳисоблаб, улар ўртасида ташкилий, оммавий-сиёсий ишларни КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори талаблари даражасида олиб бориш кераклигини алоҳида уқдирдилар. Меҳнаткашлар ўртасида олиб борилаётган бутун идеологик ишлар кишиларнинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлигини кучайтиришга, уларни партиямиз белгилаб берган юксак марраларни эгаллаш учун курашга сафарбар этишга қаратилмоғи керак.

Шубҳа йўқки, КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми қарорлари ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган муҳим қоида ва хулосаларни ўзларининг конкрет амалий фаолияти учун қўлланма қилиб олган республикамиз меҳнаткашлари ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили — 1980 йил план топшириқларини муваффақиятли бажариш йўлида куч-ғайратларини аямайдилар, бу йилда зарбдорларча, ленинчасига ишлаб, доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини ва КПССнинг XXVI съезди ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб совғалар билан нишонлайдилар.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг

ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет ва бошқа доимий комиссияларининг киритган тузатишларини ҳисобга олган ҳолда тасдиқлансин.

2-модда. Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари бўйича 1980 йилда қуйидаги ўсиш суръатлари белгилансин:

	Ўсиш (1979 йилга нисбатан процент ҳисобида)
Ҳосил қилинган миллий даромад	6,5
Саноат маҳсулоти —ҳаммаси бўлиб	7,0
Шу жумладан:	
Ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш	7,6
Истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш	5,7
Давлат капитал маблағлари (Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	0,7
Умумий фойдаланиладиган автомобиль транспорти юк обороти	8,6
Саноатда меҳнат унумдорлигининг ўсиши (республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	5,0
Саноат фаолиятидан тушадиган фойда (республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	13,9
Аҳоли жон бошига реал даромадлар	3,3
Иш ҳақи фонди (республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	5,4
Аҳоли жон бошига ижтимоий истеъмол фондлари	4,0
Давлат ва кооператив савдоси чакана товар обороти	8,7
Аҳолига кўрсатиладиган маиший хизмат ҳажми	11,1
Давлат бюджетида бўлган мактабгача тарбия муассасаларидаги болалар сони	6,3
Куни узайтирилган мактаблар (группалар)даги ўқувчилар сони	10,6
Ҳунар-техника ўқув юртларига ўқувчилар қабул қилиш	3,9
Шу жумладан, умумий ўрта маълумот ва касб берувчи ҳунар-техника билим юртларига ўқувчилар қабул қилиш	13,6
Ўрта махсус ўқув юртларига ўқувчилар қабул қилиш	5,8
Олий ўқув юртларига студентлар қабул қилиш	0,7
Касалхоналардаги ўринлар сони	3,9

1980 йилда маблағ билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига умумий саҳни 5.470 минг квадрат метр ҳажмидаги уй-жойлар қурилсин.

3-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1980 йилги Давлат бюджетининг бажарилиш жараёнида социалистик мусобақани авж олдириш, фан-техника тараққиёти ютуқларидан ҳар томонлама фойдаланиш, партия қарорларига мувофиқ хўжалик механизмини, экономикага раҳбарлик қилиш усуллари ва методларини такомиллаштириш, барча ички резервларни сафарбар этиш асосида меҳнат унумдорлигини янада ошириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ўстириш ва иш сифатини яхшилаш тадбирларини кўриш ва зарур бўлиб қолган тақдирда план топшириқларига аниқликлар киритиш вазифаси топширилсин.

4-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани бўйича Ўзбекистон ССР Олий Советининг план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари хулосасида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлисларида депутатлар томонидан киритилган таклиф ва мулоҳазаларни кўриб чиқиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХУЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1979 йил, 8 декабрь. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1979 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1979 йилги Давлат планининг бажарилиши тўғрисидаги доклади маълумот учун қабул қилинсин.

2. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1979 йилги Давлат планининг бажарилиши учун зарур чоралар кўраётганлиги қайд этиб ўтилсин.

3. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1979 йилги Давлат планининг бажарилиши тўғрисидаги масала хусусида Ўзбекистон ССР Олий Советининг план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари киритган таклифлар ва мулоҳазаларни, шунингдек бу ҳақда Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлисида депутатлар баён қилган таклифлар ва фикр-мулоҳазаларни кўриб чиқиш ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XV Пленуми қарорларига амал қилиб, шу йилги ва ўнинчи беш йилликнинг охирги йили план топшириқларининг муваффақиятли бажарилишига қаратилган чора-тадбирларни амалга ошириш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХУЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1979 йил, 8 декабрь. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг

ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРнинг 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади.**

1-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги Давлат бюджети Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет ва бошқа доимий комиссияларининг киритган тузатишларини ҳисобга олган ҳолда даромадлар ва харажатлар бўйича жами 5.482.814 минг сўм миқдорида тасдиқлансин.

2-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги Давлат бюджетида давлат ва кооператив корхоналари ҳамда ташкилотларидан олинадиган даромадлар — оборот солиғи, ишлаб чиқариш фондлари учун олинадиган ҳақ, фойданинг эркин қолдиғи, фойдадан ажратмалар, даромад солиғи ва социалистик хўжаликдан келадиган бошқа даромадлар — жами 4.680.849 минг сўм миқдорида белгилансин.

3-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги Давлат бюджетида халқ хўжалигини — оғир саноатни, қурилиш индустриясини, енгил ва озиқ-овқат саноатини, қишлоқ хўжалигини, транспортни, уй-жой, коммунал хўжалигини ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришни пул билан таъминлашга қилинадиган харажатлар — жами 2.362.037 минг сўм миқдорида белгилансин.

(Давоми учинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

Ўзбекистон ССРнинг 1978 йилги Давлат бюджети ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССРнинг 1978 йилги Давлат бюджети даромадлар бўйича 5921596 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 5798977 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 122619 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб бажарилганлиги тўғрисидаги ҳисобот тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХУЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1979 йил, 8 декабрь. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТДАН ЖЎНАБ КЕТИШДИ

Монголия Халқ-Революцион партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, МХР Министрлар Советининг Раиси Жамбин Батмунх бошчилигидаги Монголия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегацияси 10 декабрда Тошкентдан Улан-Баторга жўнаб кетди.

Монголиялик меҳмонлар Ўзбекистонда бўлган вақтларида Самарқандни бориб кўрдилар, унинг янги қурилишлари, тарихий ёдгорликлари билан танишдилар.

Тошкент аэропортида делегацияни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонхўжаев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Қ. А. Аҳмедов, М. Т. Турсунов, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. Кузатиб қолувчилар орасида МХРнинг Тошкентдаги бош консули Цэвээний Цэрэн-Очир ҳам бор эди.

(ЎзТАГ).

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилдилар:

Киров райони — район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Марасулов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Саидов, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Холматова, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ҳайдаров, район қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ Усмонов, район суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Мақсудов;

Денов райони — район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Чориев, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Раҳимов, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Егоров, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Турсунов, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш техника таъминоти ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ Бегматов, район суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ҳамзаев.

САЙЛОВГА ҲОЗИРЛИК

Мамлакатда иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Олий Советларига, шунингдек халқ депутатлари маҳаллий Советларига ўтказиладиган навбатдаги сайловга тайёргарлик ишлари бошланмоқда. Бу сайлов 1980 йил 24 февраль куни ўтказилади. Бўлажак сайлов ҳар сафаргидек муҳим ижтимоий-сиёсий воқеага айланади. Сайлов кампанияси давомида социалистик жамиятимизнинг чуқур, кенг қамровли демократизми, халқ депутатлари Советлари орқали ўз давлатини идора қилаётган совет кишиларининг эркин хоҳиш-иродаси алоҳида куч билан намоён бўлади.

Бизнинг Конституциямиз, халқ сайлаб қўйган миллион-миллион кишилар марказда ва жойларда тўла давлат ҳокимиятини амалга ошириш имконини берадиган бизнинг сайлов системамиз демократия, инсон озодлиги ва ҳуқуқлари деган юксак тушунчалар айни социализм шароитида реал мазмун касб этишининг яққол исботидир! Дунёда биринчи социалистик умумхалқ давлати социал адолат байроғини, ҳар бир кишига гарантиялаб берилган ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ва шахсий ҳуқуқлар байроғини баланд кўтариб бормоқда.

Бу галги сайлов кампаниясининг ўзига хос хусусияти шундан иборатки, у ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили бўсағасида, В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб кутиб олиш умумхалқ мусобақаси шароитида бошланмоқда. КПСС Марказий Комитети 1979 йил ноябрь Пленуми ва СССР Олий Советининг иккинчи сессияси қарорларида, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги нутқида партия билан халқнинг 1980 йил ва умуман беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш учун, КПСС XXV съезди йўл-йўриқларини рўёбга чиқариш учун курашдаги куч-ғайрат сарфлайдиган асосий йўналишлари белгилаб берилди. Мана шуларнинг ҳаммаси сайловга тайёргарлик билан боғлиқ ташкилотчилик ва агитация-пропаганда ишининг асосий мазмунини ифодалайди.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини ва бутун иш сифатини янада ошириш масалалари партия ташкилотларининг, агитация коллективларининг диққат марказида туриши лозим. Ҳар бир меҳнатчини план топшириқларини ҳеч сўзсиз бажариш, янги ишлаб чиқариш қувватларини ўз вақтида ишга тушириш ва ўзлаштириш, электр энергия, ёқилғи ва металлни тежаб-тергаб сарфлаш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш учун шахсий масъулият туйғуси руҳида тарбиялаш энг муҳим вазифалар бўлиб, омманинг куч-ғайратини, ошиб бораётган сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини мана шу вазифаларни бажаришга қаратмоқ керак. Бу ўринда кўп нарса ҳамма поғоналардаги Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари ташаббусига, қабул этилган қарорларнинг бажарилиши устидан таъсирчан контроллик қилишга, халқ депутатларининг шахсий намунасига боғлиқ.

«Бизнинг Советларимиз, совет демократияси замирида зўр ҳаётий куч бор, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев шу йил март ойида Москванинг Бауман округи сайловчилари ҳузурида сўзлаган нутқида. — Ана шу кучдан мавжуд резервларни аниқлаш, камчиликларни танқид қилиш, фикрларни таққослаш ва асосланган қарорлар ишлаб чиқиш учун янада тўлиқроқ фойдаланиш лозим. Совет демократияси иқтисодий тараққиётга янада

(Давоми иккинчи бетда).

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЎНИНЧИ СЕССИЯСИ

УЛКАН МАРРАЛАР САРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҲАҚИДА ВА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1979 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЕТГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДАГИ, ШУНИНГДЕК ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА ВА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1978 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ҲАҚИДАГИ ДОКЛАДЛАР ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Депутат А. Г. РУДЕНКО нутқи

Наманган область партия комитетининг иккинчи секретари

Биз ўнинчи беш йиллик туғалловчи йили арафасида турибмиз. Бу эса ҳар бир корхона, ҳар бир хўжалик, қурилиш ташкилоти, ҳар бир бригада ва звенонинг 1979 йил плани ва социалистик мажбуриятларни бажариб, комил ишонч билан олға бориши учун барча куч-ғайратимизни сафарбар қилишни ҳаммамиздан талаб этади.

Областимизда корхона, қурилиш, коммунал-маиший хизмат кўрсатувчи хўжаликларни қиш шароитида узлуксиз иш олиб боришга пухта тайёрлаш соҳасида анча иш қилинди.

Шуни ҳам айтиб ўтиш зарурки, область халқ хўжалигини ривожлантиришда ҳали бир қанча нуқсонлар ва ҳал этилмаган проблемалар бор.

Айрим саноат корхоналарида планларни камайтириш томонига ўзгартириш каби ярамас ҳолларга узил-кесил барҳам берилган эмас, баъзи коллективлар топшириқларни бажармаётир. Иш вақтининг кўп нобуд қилинишига йўл қўйилмоқда. Бир қанча корхоналарда халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уларнинг сифатини яхшилаш учун суст кураш олиб борилмоқда. Пахта, картошка, узум ва жун етиштириш планларини бажариш соҳасидаги ишлар ниҳоясига етказилган эмас.

Область меҳнаткашлари 1980 йилда катта ва мураккаб вазифаларни ҳал этишлари лозим. Бу эса партия, совет, хўжалик органларидан зўр ғайрат билан ишлашни, ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини оширишни, беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани авж олдиришни талаб этади.

Биз ҳозирги пайтда план интизомини, технология, меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш, топширилган ҳар бир иш учун шахсий жавобгарликни оширишга катта эътибор бермоқдамиз.

Мен план ва бюджет лойиҳаларини тасдиқлаш тўғрисидаги таклифларни қўллаб-қувватлайман. Биз пахтачиликни, сув хўжалиги қурилишини ривожлантириш, область халқ хўжалигини юксалтириш учун бюджетдан ажратиб бериладиган маблағни кўпайтириш ҳақида таклиф киритдик. Биз бу таклифларни кўриб чиқишни илтимос қиламиз.

Областнинг коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС XXV съездининг қарорларини амалга ошириш ва В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини, жонажон Коммунистик партиянинг XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун ўзларининг бутун куч-ғайрат ва билимларини сафарбар қиладилар. **(Қарсаклар).**

Депутат В. УСМОНОВ нутқи

Ўзбекистон ССР пахта тозалаш саноати министри

Бутун совет халқи каби Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлигининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ҳам КПСС Марказий Комитети 1979 йил ноябрь Пленумининг қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқини, СССР Олий Совети иккинчи сессиясининг ҳужжатларини зўр мамнуният билан кутиб олдилар. Улар беш йилликда олинган юксак социалистик мажбуриятларни бажариш учун сабот-матонат билан кураш олиб бормоқдалар.

Ҳозирги пайтда министрликка қарашли саноат корхоналарининг коллективлари ўзларининг бутун куч-ғайратини ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш учун сафарбар қилмоқдалар. Етиштирилган ҳосилни авайлаб сақлаш, уни ғоят сифатли қилиб қайта ишлашга алоҳида эътибор берилмоқда.

Ишлаб чиқариш қувватларидан тўлиқ фойдаланиш, ҳар бир заводнинг ишида юксак кўрсаткичларга эришилишини таъминлаш — биз учун ғоят муҳимдир. Корхоналарнинг фаолиятини яхшилаш, уларни техникавий жиҳатдан реконструкция қилиш, эскириб қолган машина-ускуналарни янгилаш, ишлаб чиқариш маданиятини юксалтириш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш тадбирлари ишлаб чиқилди.

Шу беш йилликнинг уч йили мобайнида республикада тўққизта янги завод қурилиб, ишга туширилди. 18 корхона реконструкция қилинди, 38 та янги тайёрлов пункти барпо этилди, бир қанча янги тозалаш ва линтер цехлари ишлай бошлади. Ингичка толали пахтани қайта ишлаб берувчи корхоналарда машина-ускуналарни янгилаш йўли билангина заводларимизнинг қуввати қарийб икки баравар ортди.

Пахтачиликни изчил ривожлантириш машина теримининг салмоғини оширишга, шунингдек тайёрлов ташкилотларининг ишини яхшилашга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Шу сабабли биз олимлар ва конструкторлардан пахта тозалаш пунктларини механизациялаш соҳасида ёрдам беришларини илтимос қиламиз.

«Ўзбекхлопкомаш», бошқа бир қанча ташкилотлар корхоналаримизни машина-ускуна ва запас қисмлар билан етарли миқдорда таъминламаётирлар, уларнинг сифати тўғрисида тегишинча ғамхўрлик қилмаётирлар. Капитал қурилишимизда нуқсонлар бор. Камчилик ва нуқсонларни йўқотиш учун ҳамма чораларни кўрамиз.

1980 йилда республиканинг иқтисодий ва социал ривожлантириш плани лойиҳасини қўллаб-қувватлайман. Белгиланган планларнинг амалга оширилиши КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли амалга ошириш имконини беради. Ўзбекистон пахтакорларининг буюк ғалабаси муносабати билан Леонид Ильич Брежнев йўллаган табрик бизни янгидан-янги муваффақиятларга чорлайди. **(Қарсаклар).**

Депутат Ў. ЁРОВА нутқи

Сариосиё районидаги Калинин номли колхоз жўхорикорлик бригадасининг бошлиғи

Сариосиё районининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми ҳамда СССР Олий Советининг сессиясининг ишини зўр диққат билан кузатиб бордилар. Леонид Ильич Брежневнинг Ўзбекистон меҳнаткашларига юборган табриги ишда янги куч-қувват бағишлайди.

Маълумки, бу йил пахтачилик учун қийин келди. Лекин биз Леонид Ильичнинг «об-ҳаво об-ҳаво билану, иш иш билан» деган сўзларини яхши эслаб куч-қувватимизни аямай ишладик ва натижада давлатга пахта сотиш планини муддатидан илгари бажардик. Гектар бошига 39 центнердан «оқ олтин» териб олдик. Дон, картошка, сабзавот, ҳўл мева, узум, пилла, жун, сут, тухум тайёрлаш топшириқлари ошириб бажарилди.

Ҳозир район меҳнаткашлари келгуси йил ҳосилига мустаҳкам замин яратяптилар. Энди ҳайдов ерларини кўпайтириш, ариқларни тозалаш, далага маҳаллий ўғит чиқариш тўғрисида қайғуряпмиз. Чорва қишловини намунали ўтказиш чораларини кўряпмиз.

Партия ва ҳукумат халқимиз маиший турмуш маданиятини ўстиришга совет кишилари фаровонлигини оширишга жуда катта эътибор беряптилар. Буни районимиз мисолида кўрса бўлади. 1979 йилнинг ўзидагина юзлаб оила замонавий шинам квартираларга кўчиб ўтди. Кўпгина мактаблар касалхоналар, болалар боғчалари, маданият саройлари фойдаланишга топширилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг ёрдами ва мадади билан районда жуда яхши йўллар қурилди ва сув омборлари барпо этилмоқда.

Сессия муҳокамасига қўйилган республиканинг иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани билан бюджетининг лойиҳаларини қизғин маъқуллаймиз.

Берилган имкониятдан фойдаланиб баъзи илтимосларни айтиб ўтмоқчиман. Маълумки, районимиз тоғли район, унда бориш қийин жойлар кўп. Бинобарин, бизга вертолёт алоқаси керак. Биздаги шароитларда фақат адир зонадагина янги ерлар ўзлаштирилиши мумкин. Бунинг учун сув кўтарувчи насослар керак. Шу муносабат билан районимизга мутахассислар юборилишини сўраймиз.

Улуғ Ленин васиятларига содиқ районимиз меҳнаткашлари КПСС XXV съезди ҳамда Ўзбекистон Компартияси XIX съездининг қарорларини шараф билан бажармоқ учун ўзларига боғлиқ ҳамма ишларни қиладилар, деб сессия қатнашчиларини ишонтиришга рухсат бергайсиз. **(Қарсаклар).**

Депутат Ҳ. А. ШОҒАЗАТОВ нутқи

Ўзбекистон ССР монтаж ва махсус қурилиш ишлари министри

Ўзбекистон қурувчилари ва монтажчилари КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежнев нутқида баён қилинган хулосалар ва йўл-йўриқларни батамом ва тўла-тўкис маъқуллайдилар ҳамда қўллаб-қувватлайдилар, уларни жанговар иш программаси, деб қабул қиладилар.

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг кўп минг кишилик коллективи КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини, ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажариш учун курашиб, қурилиш-монтаж ишлари ўн бир ойлик планини бажарди, уларнинг ҳажмини ўтган йилнинг шу даврига нисбатан кўпайтирди. Халқ хўжалигининг энг муҳим тармоқлари юзасидан, шу жумладан халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи саноат министрликлари, енгил саноат, озиқ-овқат саноати ва гўшт, сут саноати бўйича пудрат ишлари плани бажарилди. Министрликнинг саноат корхоналари товар маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан, шунингдек, уни реализация қилиш юзасидан ҳам планни бажарди.

Ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили планида саноатнинг химия, қора ва рангли металлургия, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш каби тармоқларига капитал харажатлар янада юксак суръатлар билан кўпайтирилиши кўзда тутилмоқда.

Уй-жой ва коммунал қурилиш, маориф, соғлиқни сақлаш ва маданият объектларини қуриш капитал қурилишнинг аввалгидек энг муҳим йўналишларидан бири бўлиб қолмоқда.

Министрлик олдида турган вазифаларнинг ташкилотчилик ишларини яхшилаш, барча ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларни мавжуд камчиликларни йўқотишга сафарбар этиш билангина бажарилишини таъминлаш мумкинлигини яхши биламиз.

Капитал қурилишни планлаштиришда жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Масалан, тўртинчи кварталда уй-жойларнинг анча қисмини, саноат объектлари ва қувватларининг 60 процентини ишга тушириш мўлжалланади. Бу нарса йил охирига бориб «бўл, ҳа бўл»чиликка, иш сифатининг пасайиб кетишига ва бошқа номатлуб оқибатларга олиб келади.

Министрликнинг ўз ишлаб чиқариш базасини кенгайтириш мақсадларида шу ишларга маблағ ажратилиши кўзда тутилишини сўрардик.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг муҳокамасига қўйилган лойиҳалар ўнинчи беш йилликнинг асосий вазифаси — Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш, совет халқининг моддий ва маданий турмуш даражасини оксалтиришдан иборат вазифаси муваффақиятли амалга оширилишини кўзда тутади.

Мен республиканинг иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани билан бюджетини тасдиқлаш тўғрисида айтилган таклифга қўшиламан. **(Қарсаклар).**

Депутат К. МАМЕДОВ нутқи

Чиноз район партия комитетининг биринчи секретари

Тошкент областининг меҳнаткашлари барча совет халқи сингари КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини сабот билан амалга ошира бориб, ўнинчи беш йиллик тўртинчи йили топшириқларини бажаришда катта муваффақиятларга эришдилар. КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган ёрқин нутқи ижодий активлик ва меҳнат ғайратини жўш урдириб юборди. Ўзбекистон пахтакорларининг ғалабаси муносабати билан Леонид Ильичнинг табриги биз учун, айниқса, қувончли бўлди.

Чиноз районимизнинг меҳнаткашлари умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, анчагина муваффақиятларга эришдилар. Район бу йилги ниҳоятда мураккаб об-ҳаво шароитларида мўл пахта ҳосили териб топширди. Гектар бошига ҳосилдорлик 38 центнердан ошиб кетди. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофотининг лауреати Турсуной Охунова бошчилигидаги бригада гектар бошига 60,2 центнердан пахта териб топширди. Турсунойнинг ўзи «зангори кемаси» бункеридан 453 тонна пахта тўкди.

Дон тайёрлаш юзасидан ўнинчи беш йиллик плани уч йилда бажарилди. Картошка, сабзавот, узум, ҳўл мева ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш топшириқлари муваффақиятли бажарилди. Сут тайёрлаш шу беш йилликнинг тўрт йили ичида тўққизинчи беш йилликнинг шу давридагига нисбатан 165 процент, гўшт 109 процент, тухум 191 процент кўпайтирилди. Чорва туёғи ва паррандалар сони анча ошди.

Келаси йил ҳосилига тайёргарлик олиб боряпмиз. Экиндан бўшаган майдонлар озиқлантириляпти ва шудгор қилиб қўйиляпти. Ариқ-зовурларни тозалаяпмиз, далага маҳаллий ўғит чиқариш ишларини авж олдириб юбордик. Чорва қишловини намунали ўтказиш зарур чораларини кўряпмиз.

Сессия муҳокамасига қўйилган республиканинг иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги плани билан бюджети лойиҳаларини тамомила маъқуллаймиз ва қўллаб-қувватлаймиз.

Ўзимга берилган имкониятдан фойдаланиб, баъзи илтимослар қилишни хоҳлардим. Чиноз районида маориф ва соғлиқни сақлаш объектлари қурилиши суст бормоқда, баъзи мактаблар 6—7 йил қурилмоқда. Районимиздан ўтувчи дарёлар тупроқни шўрлантириб юборади. Мана шу масалаларни ҳал этишда тегишли ташкилотлар бизга ёрдам берадилар, деб ўйлаймиз.

Тошкент областининг меҳнаткашлари КПСС XXV съезди билан Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди белгилаб берган улуғвор планларни муваффақиятли амалга ошириш учун бутун куч, ирода ва ғайратларини сарфлайдилар, деб ишонтиришга рухсат бергайсиз. Улуғ Ленин таваллудининг 110 йиллиги шарафига зиммамизга олган социалистик мажбуриятларимизни бажарамиз, шонли жонажон партиямизнинг бўлажак XXVI съездини муносиб кутиб оламиз. **(Қарсаклар).**

Депутат В. ФАТТОЕВ нутқи

Бухоро область Вобкент районидаги «Зарафшон» колхозининг раиси

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида сўзлаган нутқи, республика дала меҳнаткашларининг ажойиб ғалабаси муносабати билан унинг самимий табрикномаси бизга зўр таассурот бағишлади.

Ҳозирги сессияда муҳокама қилинаётган Ўзбекистон ССР Давлат плани ва бюджетининг лойиҳалари партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми ва СССР Олий Советининг иккинчи сессияси қарорлари асосида ишлаб чиқилган. Улар 1980 йилда Совет Ўзбекистони экономикаси ва маданиятини ривожлантириш программасидир. Бу ҳужжатларда партия ва ҳукуматнинг халқ хўжалигини юксалтириш тўғрисида, совет кишилари фаровонлигини муттасил ошириш ҳақидаги катта ғамхўрлиги акс эттирилган.

Умуман Бухоро области каби Вобкент районининг меҳнаткашлари ҳам ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, партия XXV съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида катта-катта муваффақиятларга эришмоқдалар.

Район деҳқонлари партиянинг ленинча аграр сиёсатига амал қилиб, қишлоқ хўжалиги ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни йил сайин кўпайтириб бормоқдалар. Ниҳоятда ноқулай об-ҳаво шароитларига қарамай пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштирилди. Шу жумладан, «Зарафшон» колхози бугунги кунгача давлатга 6 минг тонна пахта топширди. Шундай қилиб, хўжалик ўнинчи беш йиллик планини тўрт йилда бажарди.

Ушбу сессия муҳокамасига қўйилган муҳим ҳужжатларда биз яна бир қанча масалалар назарда тутилишини ҳам сўраймиз. Областимиз экономикасини ва меҳнаткашлари фаровонлигини янада тез юксалтириш мана шу масалаларнинг ҳал этилишига боғлиқ.

Механизациянинг тез ўсиши ва аҳолининг кўпайиши натижасида кейинги йилларда областнинг баъзи қишлоқ районларида меҳнат ресурслари тез кўпайиб бормоқда. Биз бу районлардаги қурилиш планларида маҳаллий хом ашёни қайта ишлайдиган саноат корхоналари, шу жумладан пахта заводлари, ҳўл мева, сабзавотни қайта ишлайдиган корхоналар барпо этишни назарда тутишни илтимос қиламиз.

Бизнинг қишлоқларимизда кенг кўламда қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Аммо қурилиш ташкилотларининг пухта моддий-техника базаси йўқлигидан қурилиш суръатлари талабларимизга мутлақо жавоб бермаётир. Областда қишлоқ аҳолисини водопровод суви, табиий газ билан таъминлашни яхшилаш зарур. Биз шу муҳим масалаларни тезроқ ҳал этиш чораларини кўришни сўраймиз.

Бундан аввал сўзга чиққан нотиқлар сингари мен ҳам сессия муҳокамасига қўйилган республиканинг 1980 йилги плани ва бюджети лойиҳаларини тўла маъқуллайман. Уларни амалга ошириш моддий-техника базасини янада мустаҳкамлашга, совет кишилари моддий турмуш даражасини юксалтиришга ёрдам беради. **(Қарсаклар).**

Депутат В. И. ПОВЕТКО нутқи

Андижон область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари

Андижон областининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1979 йил ноябрь Пленумининг ва СССР Олий Совети иккинчи сессиясининг якунлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг республика меҳнаткашларига йўллаган табрикномаси туфайли меҳнат ғайрати ва сиёсий активлик жўш урган бир вазиятда беш йилликнинг тўртинчи йилини якунламоқдалар. Техника тараққиёти ютуқларини, илғор технологияни жорий этиш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини янада яхшилаш юзасидан белгиланган тадбирлар изчиллик билан амалга оширилмоқда. Транспорт, савдо-сотиқ, алоқа ва аҳолига хизмат кўрсатишни ривожлантириш, ишлаб чиқариш ва маданий-маиший объектлар барпо этиш соҳасида ҳам муайян муваффақиятларга эришилди. Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ғалла, пилла ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш тўрт йиллик планини муваффақиятли бажардилар. Шу кунларда пахтакорлар далаларда зўр ғайрат билан ишламоқдалар. Улар етиштирилган бутун ҳосилни сўнгги кўрагигача йиғиштириб олишга қарор қилишган.

Қўлга киритилган натижаларга танқидий баҳо бериб, шу нарсани таъкидлаб ўтиш керакки, биз саноатда, шунингдек қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида ҳам мавжуд бир қанча жиддий камчиликларни бартараф эта олмадик. Корхоналарнинг бир қисми ишлаб чиқариш программасини, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини пасайтириш топшириқларини уддалай олмаяпти. Давлат ва молия интизомини бузиш ҳолларига йўл қўйилмоқда. Қувватларидан жуда кам фойдаланилаётган завод ва фабрикалар бор.

Область районларининг марказларида, посёлка ва қишлоқларида меҳнат ресурсларидан яхшироқ фойдаланиш мақсадида турли корхоналарнинг 44 та филиали ташкил этилган эди. Бу филиаллар техника билан яхши ускуналанган, ишчи кучи билан таъминланган, лекин бир смена ишламоқда. Хом ашё ва бошқа моддий ресурслар билан яхшироқ таъминланган тақдирда бу филиалларда ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш, шу билан бирга харидоргир моллар ишлаб чиқаришни икки баравар кўпайтириш мумкин.

162-трест базаси заиф бўлганлиги сабабли Андижон ип газлама комбинати қурилишини пайсалга солмоқда. 24-қурилиш трестининг моддий-техника базаси талабга жавоб бермайди. Трестларимизни машина-механизмлар билан таъминлаб, уларнинг моддий-техника базасини ривожлантириш масалаларини ижобий ҳал этишни қурилиш министрликларидан қаттиқ илтимос қиламиз.

Андижон уйсозлик комбинатини реконструкция қилиш учун лойиҳа-смета ҳужжатларини топширишни жадаллаштириш, Советободда уйсозлик комбинатини барпо этиш масаласини ҳал этиш зарур.

Республиканинг иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани ва Давлат бюджетини тасдиқлаш тўғрисидаги таклифни қувватлайман. План ва бюджет партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми қарорлари ўртага қўйган вазифаларга батамом мосдир. **(Қарсаклар).**

Депутат М. В. РАСУЛЕВА нутқи

Тошкент медицина институтининг доценти

Республикамиз меҳнаткашлари КПСС XXV съезди қарорларини бажара бориб, соғлиқни сақлаш ишини ривожлантиришда, аҳолига медицина хизматини яхшилашда катта муваффақиятларга эришдилар. Шу мақсадлар учун йил сайин кўп маблағ ажратилмоқда.

Болаларнинг сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилишни кучайтириш йўлида ҳар тарафлама иш олиб борилмоқда. Даволаш-профилактика, мактабгача тарбия муассасаларининг моддий базасини мустаҳкамлаш, уларнинг фаолиятини такомиллаштириш, малакали кадрлар тайёрлаш масалалари ҳамма вақт Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг диққат-марказида турибди. Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш ишлари мустаҳкам моддий базага асосланган. Шу мақсадлар учун давлат катта-катта маблағлар сарфламоқда.

Оналар ва болаларнинг соғлигини сақлаш соҳасида қимматли тажриба тўпланди. Лекин олдимизга қўйилган вазифаларни амалга ошириш учун ҳали кўп куч-ғайрат сарфлаш ва ишлаш керак бўлади.

Биз республика министрликлари ва идораларининг раҳбарларидан бу масалаларга эътибор беришни сўраймиз. Ҳар бир болалар даволаш-профилактика муассасасини йирик саноат корхонаси ўз оталиғига олиши зарур.

Биз, шунингдек соғлиқни сақлаш муассасаларини кадрлар билан мустаҳкамлаш масалаларини ҳал этишимиз керак. Ўзбекистонда бу борада анча иш қилинди. Лекин республикани врачлар билан таъминлашда, айниқса қарийб 10 миллион аҳоли истиқомат қилаётган қишлоқ жойларни врачлар билан таъминлашда мамлакат бўйича ўртача кўрсаткичдан республикамиз орқада қолмоқда. Республика Госплани мутахассислар тайёрлаш планини тузганда бизнинг бу илтимосимизни ҳисобга олади, деб ишонамиз.

Даволаш-профилактика муассасаларида касалларнинг даъволанишини яхшилаш масалалари шу объектларни қуриш суръатларига тамомила боғлиқдир. Ҳолбуки, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот комиссияси ихтиёридаги материаллар Ўзбекистон ССРнинг айрим министрликлари ва идоралари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари соғлиқни сақлаш объектларини қуриш ва уларни фойдаланишга топшириш планини бажармаётганликларини кўрсатиб турибди. Жиззах, Самарқанд область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳри ижроия комитети планни бажармадилар. Республика қурилиш министрлиги ва Главташкентстрой топшириқларни уддалай олмаяптилар. Шу министрликлар, идораларнинг, область ижроия комитетларининг раҳбарларидан медицина объектларини капитал қуриш ва уларни ишга тушириш плани бажарилишини таъминлаш юзасидан конкрет тадбирлар белгилашларини сўраймиз.

1980 йилда республиканинг иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани ва бюджетининг Ўзбекистон ССР Олий Совети муҳокамасига тақдим этилган лойиҳалари Ўзбекистондаги барча меҳнаткашларнинг манфаатларига тўла равишда мосдир. Шу лойиҳаларни план-бюджет комиссияси томонидан киритилган тузатишлар ва қўшимчалар билан тасдиқлаш тўғрисидаги таклифни қувватлайман. **(Қарсаклар).**

Депутат А. А. УМАРОВ нутқи

Марғилон «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқувчиси

Совет Ўзбекистони ўнинчи беш йиллик тўртинчи йилини катта муваффақиятлар билан тугалламоқда. Биз бу билан фахрланамиз. Давлатга пахта сотиш юзасидан олинган мажбуриятлар бажарилганлиги муносабати билан ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўллаган табриги республика меҳнаткашларини, шу жумладан, фарғоналикларни жуда қувонтириб юборди. Бу йил рекорд даражада пахта тайёрланди.

Фарғона областининг меҳнатчилари республика меҳнаткашларининг шу йилги планлар ва олинган мажбуриятларни сўзсиз бажариш йўлидаги курашига муносиб ҳиссаларини қўшишга интилмоқдалар. Саноат корхоналари ўн бир ойлик программани муддатидан илгари бажардилар, пландан ташқари 14 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилдилар. Қишлоқ меҳнаткашлари салмоқли натижаларга эришдилар. Давлатга дон, полиз маҳсулотлари, сабзавот, пилла сотиш планлари анча ошириб бажарилди. Фарғона областининг пахтакорлари оби ҳаво шароити ноқулай келиши орқасида рўй берган қийинчиликларни сабот-матонат билан бартараф қилмоқдалар.

Ўнинчи беш йиллик даврида областимизнинг экономикаси ва маданияти анча юксалди. Саноат ишлаб чиқаришида фан-техника янада ривожланди, янги қувватлар ишга туширилди. Шу жумладан, Марғилон шаҳрининг саноат потенциали ҳам йил сайин ўсиб бормоқда. Шу йилнинг ўзидагина «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмасида 500 та янги тўқув станоги ўрнатилди. Бунинг натижасида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ғоят кўпайди. Ҳозирги вақтда ишлаб чиқариш бирлашмасини реконструкция қилиш ишлари давом эттирилмоқда. Бу иш ниҳоясига етказилганидан кейин ишлаб чиқариш қувватини қарийб икки баравар кўпайтириш имкони туғилади.

Олдимизда турган вазифаларни бажариш, Марғилон шаҳрини янада ривожлантириш, маданий-маиший объектлар ва уй-жой қурилишини жадаллаштириш учун ажратиб бериладиган капитал маблағларни кўпайтириш билан боғланган бир қанча проблемаларни ҳал этиш керак.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев ноябрь Пленумида сўзлаган нутқида совет кишиларининг халқ истеъмол қиладиган молларга бўлган ва ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш, бу молларнинг хилларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш масалаларига партия, совет ва хўжалик органларининг диққат-эътиборини яна жалб этди.

Бунинг учун областимизда ҳам катта резервлар бор. Масалан, Фарғона тўқимачилик комбинатини, Қўқон пайпоқ-йигирув комбинатини реконструкция қилишни жадаллаштириш ва «Атлас» бирлашмасининг иккинчи навбатини ишга тушириш юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни кескин равишда ошириш имконини беради. Ана шу муҳим халқ хўжалик объектларини қуриш ва ишга туширишни жадаллаштиришда республика Қурилиш министрлигининг ёрдам беришини илтимос қиламиз. **(Қарсаклар).**

САЙЛОВГА ҲОЗИРЛИК

(Боши биринчи бетда).

яхшироқ хизмат қила олади ва хизмат қилиши лозим. Иқтисодий тараққиёт эса совет кишиларининг ҳуқуқлари ва эркинликларини тобора тўлиқроқ таъминлаш учун, социалистик демократияни янада равнақ топтириш учун пойдевор, моддий негиз бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади»

Бунинг маъноси шуки, бўлажак сайлов кампанияси — жумладан депутатларнинг қилинган ишлар тўғрисидаги, сайловчиларнинг наказларини бажариш ҳақидаги ҳисоботлари — Советлар амалий ишини талабчан ва таъсирчан кўриги, бу ишнинг самарадорлигини янада ошириш йўлларини коллектив бўлиб излаш воситасига айланиши лозим.

Совет кишилари ҳамиша ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, зиёлиларнинг ўз фахрий ва масъулиятли вазифаларини шараф билан бажара оладиган энг муносиб намояндаларини депутатликка номзодлар қилиб кўрсатадилар Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Олий Советларига, халқ депутатлари маҳаллий Советларига сайлов тўғрисида СССРнинг янги Конституциясига мувофиқ қабул этилган қонунлар айни шуни талаб қилади. Сайловчилар кўрсатиладиган номзодлар тўғрисида ҳар томонлама хабардор бўлишлари, уларнинг сиёсий, амалий ва маънавий фазилатларини бемалол ва чуқур муҳокама қила олишлари учун ҳамма чораларни кўриш керак.

Сайловга тайёргарлик давомида меҳнаткашларнинг таклифларига ва танқидий мулоҳазаларига сезгирлик билан қаралишини таъминлаш ғоят муҳимдир. Шу таклиф ва мулоҳазаларни эътиборга олиб, совет ва хўжалик органларининг, савдо ва маиший хизмат корхоналарининг ишини яхшилаш учун оператив тадбирлар амалга оширилиши лозим. Одамларни тўлқинлантираётган бирорта савол ҳам жавобсиз қолмаслиги, бирорта қимматли ташаббус ҳам сўз ва иш билан қўллаб-қувватланмай қолмаслиги керак.

Сайлов кампаниясига киришилар экан, ҳар бир партия комитети унинг ҳамма босқичларидаги бўлажак иш планини, агитация коллективлари, касаба союз, комсомол ташкилотлари, бошқа жамоат ташкилотлари, ахборот ва пропаганда воситаларининг баҳамжиҳат ишлаш формаларини батафсил, жуда аниқ-равшан пухта ўйлаб тузиши керак. СССР Олий Советига ўтказилган сўнгги сайловга тайёргарлик ва аввалги сайлов кампаниялари давомида орттирилган ғоят бой тажрибадан, жойларда юзага келаётган ташаббусдан кенг миқёсда, ижодий фойдаланиш муҳимдир.

Сайлов кампаниясининг муваффақияти оммавий-сиёсий ва агитация-пропаганда ишининг кўлами ҳамда мазмунига, партия ташкилотларининг меҳнаткашлар ҳамма категорияларини ўз таъсири билан қамраб олишларига, ҳар бир кишининг дилига йўл топишига кўп жиҳатдан боғлиқ бўлади. Бу борада ягона сиёсий кунлар, тематик кечалар, ахборот бериш ва китобхонлар конференциялари, донгдор кишилар билан учрашувлар яхши самара бермоқда. Ишлаб чиқаришда ва истиқомат жойида якка тартибда олиб бориладиган ишни янада яхши йўлга қўйиш керак бўлади.

Азалдан қатъий қарор топган анъанага кўра совет кишилари Советларга ўтказиладиган сайловни катта ва қувончли байрам, деб билиб, шунга яраша тайёргарлик кўрадилар, бу ажойиб воқеани меҳнат жабҳасидаги зарбдор вахта билан кутиб оладилар. Бу ватанпарварлик интилишини ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаш, бу интилиш ўнинчи беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш йўлидаги курашга салмоқли ҳисса бўлиб қўшилиши учун ҳамма ишни қилиш — партия ташкилотларининг бурчидир.

Бугун жаҳон халқлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қарорига биноан инсон ҳуқуқлари кунини нишонлаётган бир пайтда Советлар мамлакатининг граждандари тантанали равишда бундай дейдилар: бизнинг ҳуқуқларимиз ва эркинликларимиз совет қонунларининг бутун кучи билан, социалистик давлатнинг бутун қудрати билан пишиқ-пухта ҳимоя этилган, бўлажак сайлов халқимиз ғоявий-сиёсий бирлигининг, унинг чинакам тўла ҳокимиятининг, унинг Ленин партияси теварагида маҳкам жипслашганлигининг, коммунистик қурилиш улуғ ишига садоқатининг янги ёрқин далилига айлансин!

(«Правда» газетасининг 10 декабрдаги бош мақоласи).

ЎЗБЕКИСТОН ССРнинг 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА

(Боши биринчи бетда).

4-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги Давлат бюджетида социал-маданий тадбирларга — умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари, илмий-тадқиқот муассасалари, кутубхоналар, клублар, театрлар матбуот, телевидение, радиоэшиттиришга ҳамда маориф ва маданиятга оид бошқа тадбирларга; касалхоналар, болалар яслилари, санаторийларга ҳамда соғлиқни сақлаш ва физкультурага доир бошқа муассасаларга; пенсия ва нафақалар тўлашга ажратиладиган маблағлар — жами 2.933.389 минг сўм миқдорида белгилансин.

5-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги Давлат бюджетида давлат ҳокимияти органларини ва давлат бошқарув органлари ҳамда судларни таъминлаш учун ажратиладиган маблағлар 70.838 минг сўм миқдорида белгилансин.

6-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги республика бюджети маҳаллий бюджетларга ўтказиладиган 1.801.465 минг сўм миқдордаги маблағларни ҳам ҳисобга олган ҳолда даромадлар ва харажатлар бўйича жами 5.130.361 минг сўм миқдорида тасдиқлансин.

7-модда. Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг 1980 йилги Давлат бюджети ва Тошкент шаҳри ҳамда областларнинг 1980 йилги маҳаллий бюджетлари даромадлар ва харажатлар бўйича 2.153.918 минг сўм миқдорида белгилансин, шу жумладан:

	(минг сўм)
Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси	194.832
Андижон области	159.333
Бухоро области	153.311
Жиззах области	72.688
Қашқадарё области	131.839
Наманган области	131.657
Самарқанд области	213.687
Сурхондарё области	117.107
Сирдарё области	71.972
Тошкент области	226.381
Фарғона области	215.763
Хоразм области	94.794
Тошкент шаҳри	370.554

8-модда. 1980 йилда умумиттифоқ солиқлари ва даромадларидан Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Ресепубликаси Давлат бюджетига ва областлар ҳамда Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетларига ажратмалар қуйидаги миқдорда тасдиқлансин:

а) оборот солиғи тушумларидан: Қорақалпоғистон АССРга — 100 процент, Андижон областига — 66,5 процент, Бухоро областига — 37,5 процент, Жиззах областига — 68,9 процент, Қашқадарё областига — 58,8 процент, Наманган областига — 70,5 процент, Самарқанд областига — 29,2 процент, Сурхондарё областига — 82,4 процент, Сирдарё областига — 65,0 процент, Тошкент областига — 42,3 процент, Фарғона областига — 58,2 процент, Хоразм областига — 31,5 процент, Тошкент шаҳрига — 21,1 процент.

б) колхозлардан олинадиган даромад солиғидан, қишлоқ хўжалик солиғидан, СССРнинг бўйдоқ, ёлғиз ва кам оилали гражданларидан олинадиган солиқдан, ўрмонлардан келадиган даромадлардан, пул-буюм лотереялари тушумларидан ҳамда Ўзбекистон ССР Госкомсельхозтехника бирлашмаси ва Автомобиль транспорти министрлиги корхоналари ва ташкилотларининг асосий ишлаб чиқариш фондлари ҳамда оборот маблағлари учун бюджетга фойдадан тушадиган тўловлардан — 100 процент;

в) аҳолидан олинадиган даромад солиғидан: Қорақалпоғистон АССР, Жиззах, Қашқадарё, Сурхондарё, Сирдарё, Тошкент ва Хоразм областларига — 100 процентдан, Андижон, Бухоро, Наманган, Самарқанд областларига — 80 процентдан, Фарғона областига — 30 процент, Тошкент шаҳрига — 10 процент.

Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат планида кўзда тутилган тадбирларни маблағ билан таъминлаш учун 1980 йилда республика бюджетидан Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг Давлат бюджетига 13.553 минг сўм ажратилсин.

9-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги республика бюджети бўйича касса оборотидаги нақд пул миқдори 34.300 минг сўм қилиб тасдиқлансин.

10-модда. Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг Давлат бюджети ҳамда Тошкент шаҳри ва областларнинг маҳаллий бюджетлари бўйича 1980 йилда касса оборотидаги нақд пул миқдори 62,700 минг сўм қилиб белгилансин, шу жумладан:

	(минг сўм)
Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси	5.200
Андижон области	5.100
Бухоро области	4.700
Жиззах области	2.200
Қашқадарё области	4.200
Наманган области	4.000
Самарқанд области	6.400
Сурхондарё области	3.900
Сирдарё области	2.100
Тошкент области	7.200
Фарғона области	5.900
Хоразм области	3.000
Тошкент шаҳри	8.800

11-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРнинг 1980 йилги Давлат бюджети бўйича Ўзбекистон ССР Олий Советининг план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари хулосасида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлисларида депутатлар киритган таклиф ва мулоҳазаларни кўриб чиқиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1979 йил 8 декабрь, Тошкент шаҳри.

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЎНИНЧИ СЕССИЯСИ ҚАБУЛ ҚИЛГАН ҚОНУН ВА ҚАРОРЛАР

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУНИГА ЎЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми «Ўзбекистон ССРнинг соғлиқни сақлаш тўғрисидаги Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида» 1979 йил 24 ноябрда чиқарган Фармон тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1979 йил 8 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «МАЪМУРИЙ ҲУҚУҚЛАРНИ БУЗГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ БАЪЗИ БИР ҚОНУН АКТЛАРИГА ЎЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми «Маъмурий ҳуқуқларни бузганлик учун жавобгарлик тўғрисидаги баъзи бир қонун актларига ўзгартишлар киритиш ҳақида» 1979 йил 24 ноябрда чиқарган Фармон тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1979 йил 8 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ХАЛҚ МАОРИФИ ТЎҒРИСИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚОНУНИГА ЎЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Халқ маорифи тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида» 1979 йил 6 декабрда чиқарган Фармон тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1979 йил 8 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ ЕР ОСТИ БОЙЛИКЛАРИ ТЎҒРИСИДАГИ КОДЕКСИГА ЎЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА» ЧИҚАРГАН ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми «Ўзбекистон ССРнинг ер ости бойликлари тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида» 1979 йил 6 декабрда чиқарган Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1979 йил 8 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССР ЖИНОЯТ КОДЕКСИГА ЎЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг:

«Ўзбекистон ССР жиноят кодексига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги 1979 йил 24 ноябрь Фармони;

«Ўзбекистон ССР жиноят кодексининг 191—1-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида»ги 1979 йил 6 декабрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1979 йил 8 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ССР ГРАЖДАНЛИК-ПРОЦЕССУАЛ КОДЕКСИГА ЎЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР гражданлик-процессуал кодексига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги 1979 йил 6 декабрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1979 йил 8 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ССР ЖИНОЯТ-ПРОЦЕССУАЛ КОДЕКСИГА ЎЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР жиноят-процессуал кодексига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги 1979 йил 6 декабрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1979 йил 8 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРИНИ ТАЙИНЛАШ ВА ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг:

Ўртоқ Мўминжон **Йўлдошев**ни Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати министри қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1979 йил, 5 декабрь Фармони;

Ўртоқ Воҳид **Содиқов**ни Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати министри вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги 1979 йил 5 декабрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1979 йил 8 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

Ф. А. АСОМИДДИНОВ ВА С. ЙИГИТАЛИЕВ ЎРТОҚЛАРНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СУДИНИНГ АЪЗОСИ ҚИЛИБ САЙЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Фатхулла Азимович **Асомиддинов** ва Содиқжон **Йигиталиев** ўртоқлар Ўзбекистон ССР Олий судининг аъзоси қилиб сайлансин ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми мазкур ўртоқларнинг Ўзбекистон ССР Олий судининг аъзоси вазифасини бажариб туришларига рухсат этиш тўғрисида 1979 йил 30 август ва 1979 йил 9 ноябрда чиқарган Фармонлар тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1979 йил 8 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ДАФТАРИДАН

ПАХТА ҚИССАСИ

ШУНДАЙ қилиб, яқин-яқинларгача орзу бўлиб келган чўққи эгалланди: Ўзбекистон 5 миллион 720 минг тонна, шу жумладан 320 минг тонна энг қимматли ингичка толали пахта етиштириб, давлатга етказиб берди. Леонид Ильич Брежнев бу ғалабани ажойиб меҳнат муваффақияти деб атади.

Салкам олти миллион тонна! Тухумдан янгигина очиб чиққан жўжа тукидай вазнсиз толадан бунёд этилган осмонўпар оппоқ тоғларни тасаввур этиш ҳатто қийин.

Мен Ўзбекистонда бўлганимда эндигина ҳосил йиғим-теримига киришилаётган палла эди. Ҳозир, республика меҳнаткашларининг фидокорона жасоратидан хабар топиб, Ўзбекистонда ён дафтаримга битилган ёзувларга нигоҳ ташладим.

Пахта. Бу сўзда қандай оҳанрабо бор! Ўзбеклар «пахта» дейишади. Руслар «хлопок» дейишади. Инглизлар «коттон» дейишади. Ҳар тилда турлича оҳанг беради. Аммо пахтага татбиқан образли ибора билан уни ҳамма жойда бир хилда «оқ олтин» дейишади.

Дарҳақиқат, азалдан пахтани шундай деб атаб келишган. Машҳур юнон тарихчиси Геродот «Миср фиръавни македонияликларга олтин ва пахтадан тикилган газлама инъом этди», деб ёзганди. Олтин ва пахта! Пахта шундай қадрланган.

Пахта узоқ асрлардан буён ҳозирги вақтгача, айниқса бизнинг мамлакатимиздаги сингари кўп миқдорда етиштирилмаган.

Пахта — инсониятнинг энг буюк бойликларидан бири. Пахта толаси — бетакрор, имкониятларга бой хом ашё бўлиб, тўқимачилик ишлаб чиқаришида, бошқа қатор саноат тармоқларида етакчи ўрин тутади. Пахта худди металл ва ғалла каби халқ экономикасига, маданияти ва фаровонлигига ғоят катта таъсир кўрсатади.

Эндигина йиғиб-териб олинган ҳосилдан бунёд этилган оппоқ ўзбек хирмонига келиб хоҳлаган кишидан бир тонна пахтадан нима олиш мумкинлигини бир сўраб кўринг-а. У шундай деб жавоб беради: бир тонна пахта — уч минг метр газлама, юз килограмм ўсимлик мойи дегани. Пахтадан трикотаж, момиқ, ип, сунъий ипак ҳосил қилинади. Пахтадан қоғоз олинади. Пахтадан сунъий чарм — фибра олинади, сунъий ойна, целлофан, граммофон пластинкалари, кино ленталар, фотоплёнкалар хилма-хил лак, тугма, тароқ, совун, глицерин, стеарин, кунжара ва яна ўнлаб бошқа хил маҳсулотлар олинади. Ғўзанинг пояси ҳам бекор кетмайди. Ўрта Осиё районларида ғўзапоя яхшигина ёқилғи бўлиб хизмат қилади.

Хуллас, пахтанинг аҳамиятини тасвирлаш қийин.

«Шарқ юлдузи» колхозининг собиқ раиси уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов бир вақтлари менга бундай деган эди:

— Пахта сўзи бундай қараганда жўнгина бўлиб туюлади. Тўғри эмасми? Ҳолбуки, бутун ҳаётимиз шу пахта билан боғлиқ. Гўдак «она», «ота» сўзларини айтиб тилга киради. Ўзбекларнинг болалари шу сўзлардан кейин «пахта» сўзини дадил айтишади. Биз улардан «пахта» сўзини эшитганимизда «Пахтакор туғилди!» деймиз.

Азалдан шундай бўлиб келмоқда, деб сўзини давом эттирганди машҳур оқсоқол, ошиқ йигит ўз маъшуқасига гулнимас, балки илк очилган пахта чаноқларини тақдим этади. Қўшиқлар-чи! Бизда энг яхши қўшиқлар пахта ҳақида тўқилиб айтилади. Бунинг ҳайрон қоларли жойи йўқ: ҳамма қувонч ва ташвишларимиз пахта билан боғлиқ.

Хуллас, пахта сўзи — буюк сўз. Қуёш янглиғ ҳароратли сўз. Негаки, пахта қуёш жазирамасини севади, унга кўп ҳарорат керак. Америкада пахтани қуёш фарзанди деб бежиз айтишмайди.

БУ ЙИЛ пахта учун машаққатли йил бўлди. Ниҳоятда машаққатли бўлди! Баҳор изғиринлари, жала, дўл. Бу офатлар келишиб олгандай миллион-миллион гектар ниҳолларни гоҳ нобуд қилиб, гоҳ шикастлади. Айрим районлар шу машаққатли кўкламда икки, уч, баъзи жойларда эса ҳатто ундан ҳам кўп бор чигит қадашди. Такрор-такрор экаверишдан чигит запаси тугаб қолган пайтлар ҳам бўлди. Шунда авиаторлар, бошқа пахтакор республикалардан дўстлар ёрдамга келишди. Озарбайжондан тезпишар уруғлик навларидан минг-минг тоннаси самолётларда Қорақалпоғистонга, Мирзачўлга етказиб берилди. Ҳар икки республика авиаторлари бу ишни жуда қисқа муддатларда бажаришди.

Устига устак, об-ҳаво ҳам юришиб кетақолмади. Гўё деҳқоннинг асабини синаб кўрмоқчи бўлди. Амалда замин билан само ўртасида юзма-юз олишув борарди. Экиш ниҳоясига етар-етмай жала қуйиб берди. Икки-уч кундан кейин экин экилган майдонлар метиндек қатқалоқ бўлиб қолганди. Одамлар ерни юмшатиб яна экин экишди. Яна осмон ҳамла қилиб қутуриб сув балосини юборди.

Буларнинг ҳаммаси ғўза ривожланиши муддатларининг чўзилиб кетишига олиб келди. Пахтанинг пишиб етилиши кечга сурилди. Жиддий хавф-хатар туғилди. Ғўза ривожланмай, кўсак етилмай қолиш хавфи туғилди.

Экинларнинг аҳволи пахтакорларнинг орзу ва умидларини пучга чиқаргудек ҳолда эди. Юқори ҳосил ва бинобарин мўмай даромад олиш ишончи хавф остида қолди. Яна энг муҳими ва ҳаммадан кўпроқ ташвишлиси — деҳқоннинг кайфиятига таъсир қилмай қолмади. Ахир, деҳқон ҳамиша давлат олдидаги, мамлакат олдидаги масъулиятини ҳис этиб келган-ку. Асосий пахта етиштирувчи республика бўлган Ўзбекистон.

Сентябрь охирлаб қоляпти — ҳосилни оммавий йиғиб терадиган пайт. Аммо ғўзалар кўм-кўк, гўё лаклаб қуйилгандай аҳволда. Кўсаклар тиқмачоқдек тўлишган, аммо очилмаяпти. Нима қилиш керак? Кўсакларнинг ривожланишини тезлаштириш учун нима қилиш лозим?

Бутун мамлакатга донғи кетган машҳур кекса пахтакорлар — оқсоқоллар маслаҳат қуришди. Олимлар, кўпни кўрган хўжалик раҳбарлари, партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари маслаҳатлашишди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида, республика ҳукуматида мажлислар ўтказилди. Ҳосил нима бўлади деган савол ҳаммани бирдай ҳаяжонга соларди.

Одамлар қуёшнинг ҳароратли, кучли, куйдирувчи кунларини кутишарди. Одамлар қуруқ ва изғиринли тунларни кутишарди. Кундуз жазирамаси билан аёзли тун ғўзани тезроқ пишириб, кўсакларни тезроқ очилтиришини энтикиб кутишарди.

Аммо шундай кунлар ва тунларни қаердан олиш мумкин? Жазирама кунлар-у, изғирин тунлар. Метеорологлар узоқ йиллик маълумотлар йилномаларини титкилаб кетишди. Улар шу йилгига ўхшаш кунларни, йилларни, ойларни солиштириб чиқишди. Омилкорлар халқ ривоятларига мурожаат этишди. Ҳамма — етти ёшдан етмиш ёшгача гўё мўъжиза кутарди.

Шаҳарлар ва қишлоқларда одамлар, қаерда ишлашларидан қатъий назар ҳар тонгда радиоприёмникни қўйиб, об-ҳаво маълумотига қулоқ тутишарди. Таниш ва нотаниш одамлар кўчаларда бир-бирларини учратиб, хўш, пахта терими бошландими, деб сўрашарди.

НИҲОЯТ, шундай кунлар келди. Интиқ бўлиб кутилган терим кунлари келди. Далалар оппоқ гиламга бурканиб, кўсаклар бодроқдек очила бошлади. Одамлар буйруқ берилишини кутмасданоқ белларига этак боғлаб далага чиқиб кетишди. Улар очилган оппоқ момиқ пахтани — энг қимматли ҳосил нишоналарини териб олишдан ўзларини тийишолмасди.

Худди мана шундай ҳаяжонга тўла қувончли кунларда Фарғона водийси, Мирзачўл, Самарқанд областининг кўпгина районларида бўлишимга тўғри келди. Ҳамма ерда йиғим-терим уюшқоқлик ва ғоят сафарбарлик билан олиб борилаётганини кўрдим. Дам олишга сира ҳам фурсат йўқ эди.

— Дам олишга бирор кун ҳам, бирор соат ҳам фурсат йўқ, — деди менга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Шароф Рашидович Рашидов. — Чунки табиат одамларга шу қадар кам вақт ажратдики, ҳатто тунларни тарк этишга тўғри келмоқда. Пахтакорлар ҳам, уларга ёрдамга келган шаҳарликлар ҳам кунни узайтириш керак деган қарорга келишди.

Қандай қилиб дейсиз-ми? Биринчидан, зарбдор иш билан, пахта оқ, ёруғлик рамзи эмасми, одамлар қош қорайганда ҳам дала шийпонларига, қишлоқларга кетишга шошилишмасди. Иккинчидан, механизаторлар меҳнат намуналарини, комбайнларни техника жиҳатидан пухта тайёрлаш ибратини кўрсатишди. Улар жанубнинг қуюқ туни қоронғулигини пахта териш машиналарининг ёғдуси билан ёритиб, оппоқ очилган пахтазорларни қатъият билан дазмоллаб, пахта теришди. Қарийб бир ойлик кечикишнинг ўрнини қоплаш лозим эди.

Бултурги ва бу йилги мавсумлардаги йиғим-терим манзарасини яққол кўрсатувчи ушбу жадвалга назар ташланг:

1978 йил териб олинган ҳосил:

15 октябрь — 3.609.669 тонна
23 октябрь — 4.226.497 тонна
15 ноябрь — 5.120.537 тонна
24 ноябрь — 5. 285.786 тонна

1979 йил териб олинган ҳосил:

15 октябрь — 2.666.056 тонна
23 октябрь — 3.647.171 тонна
15 ноябрь — 5.085.723 тонна
24 ноябрь — 5.482.412 тонна

Жадвалдан бир ерга жамланган ирода туфайли қолоқлик қай тарзда қисқариб боргани, ноябрнинг ўрталарига келиб республика ўтган йилги тайёрлаш даражасига етиб олиб, сўнгра ундан ўзиб кетганини яққол кўриб олиш мумкин. Узоқ кутилган муҳлат шу тариқа келган эди.

Шундай ҳол рўй беришида — бундай ҳол рўй бермаслиги ҳам мумкин эмасди! — Ўзбекистон коммунистларининг, уларнинг уюшган, ҳамнафас бўлиб ишлаган партия ташкилотининг, республика Компартияси Марказий Комитетининг хизмати катта бўлди. Улар қийинчиликлар олдида чекинмайдиган моҳир ташкилотчи эканликларини амалда кўрсатиб, шу бугуннинг бош хўжалик-сиёсий вазифаси — пахта йиғим-терими ишларини зарбдорчасига ҳал этдилар.

Оппоқ уфқларнинг қаҳрамонлари бўлган юз минглаб кишиларнинг иродаси билан меҳнат жасоратига эришилди. Ана шуларнинг жасорати туфайли қуёшли ва ҳароратли ой келган октябрдагина республика 3 милион 500 минг тонна пахта тайёрлади. Шунча миқдордаги пахта шу пайтгача бир ой ичида ҳеч қачон тайёрланмаган эди.

— Яна шуниси қувончлики, — сўзлаб берди менга Андижон область партия комитетининг биринчи секретари С. Мамарасулов, — бизда маҳаллий Советлар, халқ депутатларимиз ҳар қачонгидан ҳам мусобақанинг актив ташкилотчилари бўлишди. Пахта сифатига катта эътибор берилмоқда. Чунки областимиз республикадаги жами уруғликнинг ярмини тайёрлаб беради. Яхши уруғлик эса келгуси йилнинг мўл ҳосили демакдир.

Дарҳақиқат, андижонликлар яхши ибрат кўрсатишди. Бу ерда комсомол қиз Э. Зоҳидова ҳақида гапириб беришди. «Правда Востока» колхозида ишловчи бу қиз ҳар куни 300 килограммдан пахта терибди. Бунга ақлинг бовар қилмайди-ю, лекин дарҳақиқат шундай! Унинг бармоқлари шу қадар аниқ ва мўъжизали ҳаракат қилардики, унинг бу ҳатти-ҳаракатига фортепьяно чалувчи ҳар қандай музикачи тан бермай иложи бўлмасди. Бу қиз маҳаллий газеталар ва радио орқали ёшларга мурожаат қилиб, сен комсомол аъзоси эқансан, ўз Ватанингнинг ватанпарвари эқансан, белингга этак боғлаб, далага чиқ, даладаги жасоратинггина ҳосилни қутқариб қолади! — дея даъват қилди. Унинг даъватини минг-минглаб одамлар эшитди.

Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Б. Раҳимов менга қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Биз республикада энг кейин машина теримига тушдик. Областимиз сводкада охирги қаторни эгаллаб турарди. Самарқандликларни роса қойишди, аммо биз сабр-тоқат қилиб, тураверидик. Пахта еппасига очилиб бериши билан машиналарда теримни оммавий авж олдириб юбордик. Область шундай суръатга тушиб олдики, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини кетма-кет тўрт марта қўлга киритишга муваффақ бўлди.

Айтилганларга шуни илова қилишим кераки, республикада пахтачилик тарихининг бутун давомида ҳали бундай суръатга эришилмаган эди. 21—30 ноябрь декадасининг ўзида область давлатга йиллик планнинг 12,7 процентини миқдорида қарийб 70 минг тонна пахта топширди. Область бўйича ўртача ҳосилдорлик гектаридан 29,9 центнерга етди. Ўтган йилнинг худди шу даврида 29,5 центнер бўлган эди.

Самарқанд область, Нарпай районидаги Ислом шоир номли колхознинг механик-ҳайдовчиси, СССР Олий Советининг депутати Усмон Мамадиёров ўз комбайни бункеридан 570 тонна пахта тўкиб, далада чинакам жасорат кўрсатди.

Мамлакатга пахта зарур эканлигини, уни сақлаб қолиш учун бутун куч-қувватни сарфлаш лозимлигини одамлар яхши билишарди. Ҳамма ерда — Тошкент области, Қорақалпоғистон ва Хоразмда, Фарғона водийси ва Мирзачўлда шундай эди.

КЎПНИ кўрган кишилар шу йилгидек кўклам ўтмишда совет давридан илгарги пайтда юз берганида борми, бутун ўлкада иқтисодий таназзул юз бериши турган гап бўларди, дейишади. Пахтачилик тараққиётининг ҳозирги босқичида бундай таназзулнинг юз бериши ҳатто ғоят ноқулай об-ҳаво шароитида ҳам асло мумкин эмас. Ўзбек пахтакорлари табиат инжиқликлари оқибатларини енгишларида республика раҳбарлари таъкидлаётганидек, умуман пахтачиликда юз берган катта сифат ўзгаришлари ўз натижасини кўрсатди. Шу йилнинг қийинчиликлари билан курашда ғолиб чиқишда механизация, ўғит, юксак агротехника, селекция— мана шуларнинг ҳаммаси Ўзбекистонга қўл келди.

Пахтачиликда ҳосил йиғим-терими энг сермеҳнат жараён ҳисобланади. Ҳосил етиштиришга беш ой вақт кетадиган бўлса, уни қўлда йиғиб-териб олишда қарийб тўрт ой вақт кетади. Қўлда кўсаклардан бир килограмм ҳосил териб олиш учун камида ерга юз марта «салом бериб» эгилиш керак бўлади. Эндиликда давлат Ўзбекистон ва бошқа пахтакор республикаларга йил сайин кўплаб хилма-хил техника етказиб бермоқда. Энг муҳими — пахта териш машиналарини етказиб бермоқда. Эндиликда ерга «салом бериш» барҳам топиши учун ҳамма шарт-шароитлар вужудга келтирилмоқда. Пахтакорлар тўла-тўкис механизациялаш йўлидан бормоқдалар! Пахтакорларнинг фикри-ёди эндиликда мана шунда.

Бу йил машиналарда 3,5 миллион тонна пахта териб олинди. Айтиш мумкинки, ҳосилнинг анчагина қисми териб олинди. Далаларда 33 минг комбайн, 3100 терим-транспорт отрядлари ишлади.

Механизация томон кескин бурилиш ясалди. Механизация эндиликда тармоқнинг истиқболини белгилаб бермоқда.

Пахта терими декабрнинг дастлабки кунларида ҳам давом этди. Республика меҳнаткашлари далалардаги сўнгги чаноқларни ҳам териб олиш учун қўлларидан келган ҳамма ишни қилдилар.

Бугун уларнинг кўчасида ҳам байрам. Пахта байрами. Ушбу сатрларни битарканман, қулоғим остида карнайларнинг тантанавор овози, ноғора базми, қувноқ қўшиқлар, рақс куйлари жаранглаб турибди. Ўзбекистон меҳнаткашларининг қувончи чексиз: 5 миллион 720 минг тонна Ўзбекистон «оқ олтини» тайёр. Оппоқ ва момиқ пахта. Шу боисдан оппоқки, пахтакор уни етиштираман деб куч-ғайратини сира аямади. Унинг қўллари шамол ва жазирамадан қорайса қорайдики, асло пахтага зиён етказмади. Пахта шунинг учун момиқки, пахтакорнинг мана шу шамол ва офтобдан қорайиб қадоқ бўлиб кетган қўллари ниҳолга бўлган нафосатни асради, ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам унга гард қўндирмади.

«Оқ олтин» мавсумининг қаҳрамонлари, ажойиб ўзбек пахтакорлари, байрамингиз муборак бўлсин! Меҳнат ғалабасига эришилган шу соатларда Сизларга анъанавий «ҳорманг!» деган халқ сўзи билан мурожаат қилгинг келади, киши.

П. АЛЕКСЕЕВ.
[«Известия», 1979 йил 9 декабрь].

СОВЕТ ТАШҚИ СИЁСАТИ ТЎҒРИСИДА

«В. И. Ленин совет ташқи сиёсати тўғрисида» номли тўплам босмадан чиқди. Китобдаги материаллар доҳийнинг ташқи сиёсат соҳасидаги фаолиятини таърифлаб беради, Совет давлатининг ташқи сиёсатга доир энг муҳим ҳужжатлари қандай ишлаб чиқилганлигини кўрсатади. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида мамлакатимизнинг турли давлатлар билан ўзаро муносабатлари китобда акс эттирилган.

В. И. Ленин асарлари, унинг Коммунистик партия съездлари ва Советларнинг съездларида сўзлаган нутқ ва докладлари, Марказий Комитет Сиёсий бюросига, партия ва давлат раҳбар ходимларига, шунингдек чет мамлакетларнинг бошлиқларига йўллаган мактублари ва бошқа материаллар тўпламдан жой олган. Лениннинг кейинги йилларда эълон қилинган бир қанча ҳужжатлари ҳам китобга киритилган.

Тўпламни Сиёсий адабиёт нашриёти чоп этди.

[ТАСС].

ЯНГИ ЕРЛАР — БОЙЛИГИМИЗ

АМУДАРЁ БЎЙИДА

Асов Амударё бўйларида янгидан-янги кенг экин майдонлари вужудга келмоқда. Илгари ана шу ерлар ўрнида қамишзорлар ва янтоқзорлар мавжуд эди. Хоразм областининг кўпгина хўжаликлари ана шу янги очилган майдонларда баҳор фаслида деҳқончилик қилишга киришадилар.

Дарё қирғоғидаги ташландиқ ерлардан фойдаланиш иқтисодий жиҳатдан ғоятда фойдалидир. Чунончи, Урганч районидаги Чапаев номли колхознинг деҳқонлари бу йил ана шундай майдонларда деҳқончилик қилиб, ҳар гектар ердан 50 центнердан «оқ олтин» ҳосили олишга эришдилар. Олимларнинг тавсиялари билан мазкур майдонларда пахта-беда алмашлаб экиш амалга оширилди ва бошқа тадбирлар кенг қўлланилди.

Область хўжаликлари дарё бўйидаги майдонларни ўзлаштириш туфайли пахта майдонларини тағин ҳам кенгайтириш резервларини излаб топмоқдалар. Дарё оралиғидаги жуда кўп оролчаларни ўзлаштириш ишлари ҳам бошланди. Турли жойларда дамбалар қурилиб, орол территориясидаги майдонларни сув босишдан сақлаб қолиш чоралари кўрилаётир. Бундан ташқари, кўприклар, насос станциялари, ирригация шохобчалари бунёд этилмоқда. Келгуси йилнинг баҳорига бориб, шундай йўл билан областда яна минг гектар ерни оборотта киритиш мўлжалланмоқда.

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 10 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда шудгорланган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

Тошкент	2,4	87,4
ҚҚАССР	1,2	86,9
Сирдарё	3,8	74,6
Хоразм	1,7	62,0
Наманган	8,7	60,6
Андижон	4,7	52,3
Қашқадарё	4,5	49,8
Бухоро	3,9	42,1
Жиззах	2,3	40,0
Самарқанд	0,2	29,7
Фарғона	1,4	26,8
Сурхондарё	1,8	20,1
Республика бўйича:	3,2	51,0

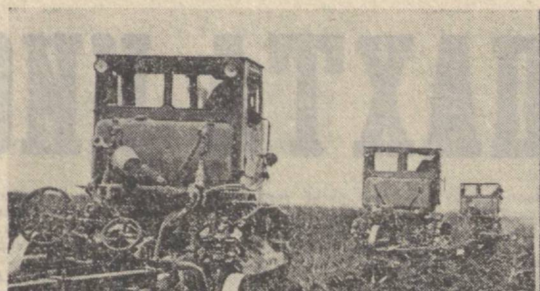

Боёвут районидаги Пушкин номли совхознинг кечагина «зангори кема»ларни бошқарган механизаторлари тракторлар штурвалларига ўтиришди. Улар полвон тракторларни бошқариб, кунига 8—10 гектар ерни сифатли шудгорлашяпти. Суратда: совхоз директори Раҳмат Хотамов (ўнгда) ва бригада бошлиғи Абдуғаффор Норбутовлар ҳайдов тракторлари ишини кузатишяпти. Ўнгдаги суратда эса Хоразм область Хонқа районидаги Ленин орденли Охунбобоев номли колхоз далаларига яхоб бериш манзараси акс эттирилган. Бу йил мазкур хўжаликда ҳар гектар ердан 50 центнердан «оқ олтин» йиғиштирилиб, Ватан омборларига 9400 тоннадан ортиқроқ пахта етказиб берилди.

Н. Муҳаммаджонов ва Қ. Отаев (ЎзТАГ) фотолари.

САМАРАЛИ ВА СИФАТЛИ ҚУРАЙЛИК

Йил охирида республика қурилиш ва монтаж ташкилотларининг коллективлари фойдаланишга топшириладиган қурилишлардаги ишларнинг суръатларини кучайтирмоқдалар. Шу йилнинг ўн бир ойи мобайнида улар ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 4 процент кўп асосий фондларни ишга туширдилар. 2 миллион квадрат метр уй-жой биноларини, 124 минг ўринли мактабларни ва 2700 ўринли ҳунар-техника билим юртларини, 32 минг 700 ўринли мактабгача тарбия болалар муассасаларини, 2135 минг ўринли касалхоналарни, 3430 беморни қабул қиладиган поликлиникаларни фойдаланиш учун топширдилар. 82 минг гектар янги суғориладиган ерларни ўзлаштирдилар.

Саноа ва қишлоқ хўжалигидаги муҳим ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди. Республика асосий қурилиш ва монтаж министрликлари ҳамда идоралари пудрат ишлари планини қандай бажарганлиги қуйидаги кўрсаткичларда акс эттирилган.

(Биринчи устун — 1979 йил январь—ноябрида планнинг бажарилиш процентн. иккинчи устун — 1979 йил январь—ноябрида 1978 йилнинг январь—ноябрига нисбатан процент ҳисобида):

Қурилиш министрлиги	93,3	97,5
Қишлоқ қурилиши министрлиги	101	110
Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги	100	103
«Главташкентстрой» Бош бошқармаси	99	103
Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	109	101
«Узглавводстрой» Бош бошқармаси	107	102
Автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш министрлиги	111	118
«Главсредазирсовхозстрой» Бош бошқармаси (Ўзбекистон ССР территорияси бўйича)	101	99,1
«Узколхозстрой» бирлашмаси	106	102

«Узколхозстрой» бирлашмаси қишлоқ қурувчиларининг коллективлари пудрат ишлари тўрт йиллик планини тўла-тўкис бажариб бўлдилар.

Шу билан бирга Қурилиш министрлиги ва «Главташкентстрой» Бош бошқармаси пудрат ишлари ўн бир ойлик планини бажармаганликлари юқоридаги кўрсаткичлардан кўриниб турибди.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги билан Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги фойдаланишга топшириладиган бир қанча муҳим объектлар, жумладан Маржонбулоқ олтин-руда комбинати, Қувасой цемент комбинатидаги силлиқ шифер ишлаб чиқарувчи линия, Шаҳрисабз пиллакашлик фабрикаси, Бухоро нон заводи, Шўрчи ун комбинати ва бошқа баъзи объектлар қурилишида қолоқликка йўл қўйдилар.

«Главташкентстрой» коллективлари чарм-галантерея ва спорт моллари фабрикаси қурилишида орқада қолмоқдалар. Муборак қурувчилари газни қайта ишлаш заводи объектларида, Навоий шаҳри қурувчилари эса ГРЭС объектларида пландан орқада қолмоқдалар.

Енгил, озиқ-овқат, пахта тозалаш, маҳаллий, гўшт ва сут саноати тармоқларининг объектлари қурилишидаги аҳволни яхшилаш учун кураш суст.

Самарқанд, Қашқадарё, Бухоро, Жиззах областларида ва Қорақалпоғистон автоном республикасида маданий-маиший объектлар, айниқса мактаблар, мактабгача тарбия болалар муассасалари қурилишида, Тошкент областида эса уй-жой қурилишида қолоқлик бор.

Ҳозир ишга тушириладиган қурилишларда энг масъулиятли давр бошланди. Қолган ой давомида қурувчилар билан монтажчилар йирик объектларни ишга туширишлари, кўпгина уй-жой биноларини, маданий ва маиший муассасаларни фойдаланиш учун топширишлари керак. Шу сабабли министрликлар билан идоралар етарли миқдордаги ишчилар, материаллар, механизмларни мана шу объектларга тўплашлари, заказчи министрликлар ва идоралар эса уларга етмай турган асбоб-ускуналарни жуда қисқа муддат ичида етказиб беришлари, объектларни ишлатувчи ходимларни қурилиш ва ишга тушириш, созлаш ишларини тугаллашга жалб қилишлари лозим.

Партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари қурилишлардаги ташкилотчилик ва сиёсий ишни кучайтиришлари, кунлик ва ўн кунлик топшириқларнинг бажарилиши учун, ишга тушириладиган ҳамма объектларнинг фойдаланишга топширилиши учун олиб борилаётган социалистик мусобақага бошчилик қилишлари керак.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари, халқ депутатлари Советлари, қурилиш штабларига ишга тушириладиган қурилишлар устидан назорат қилишни ва КПСС Марказий Комитети 1979 йил ноябрь Пленуми талаблари асосида қурувчилар олдида турган вазифаларни ҳал этишда уларга ёрдамни кучайтиришлари зарур.

Республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия ташкилотларининг раҳбарлиги остида бу йилги мураккаб об-ҳаво шароитларида ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан пахта, дон, узум, сабзавот, полиз ва бошқа экинлардан мўл-кўл ҳосил етиштириб, социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этдилар.

БИЗНИНГ ТАВСИЯЛАР

ҲОСИЛ ЗАМИНИ

Деҳқонларимизнинг эндиги энг асосий вазифаси кузги-қишки агротехника ва мелиорация тадбирларини кенг кўламда авж олдириш, 1980 йил мўл ҳосилига ҳозирдан пухта замин яратиш, барча дала ишларини қисқа муддатларда ва сифатли ўтказишдан иборат бўлмоғи керак.

Шуни унутмаслик лозимки, бу йил ҳосилнинг кеч етилганлиги дала ишларини бирмунча кейинга сурди, натижада кузги-қишки тадбирларни амалга ошириш учун вақт оз қолди. Бундай шароитларда техникадан юксак унум билан фойдаланиш, меҳнатни тўғри ташкил этиш, механизаторларга, совхозларнинг ишчилари ва колхозчиларга кўнгилдагидек маданий-маиший шароитлар яратиб бериш, социалистик мусобақани оқилона ташкил этиш, илғорларни моддий ва маънавий рағбатлантиришни ўз вақтида амалга ошириш муваффақиятни таъминлайди.

Бу йилги йиғим-терим мавсуми ишни ипатоволикларнинг механизациялашган отрядлари усулида ташкил этиш техникадан ва ишчи кучларидан фойдаланишнинг энг самарали методи эканлигини амалда исботлади. Ана шу усулни келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин яратиш мақсадида ҳозирги кузги-қишки тадбирлар комплексини амалга оширишда кенг қўлланмоқ зарур. Ўтган йили Ромитан, Оқолтин, Бўз, Пахтачи районларида ва республикамизнинг бошқа жойларида кузги-қишки тадбирларни бажо келтириш пайтида механизациялашган отрядлар қўл келган эди.

Бу йил ҳам ҳар бир хўжаликда механизациялашган отрядлар ташкил этиш мақсадга мувофиқдир. Бу отрядларда ғўзапояни йиғиш ва уни даладан ташиб чиқариш учун махсус звенолар, органик ва минерал ўғитлар солиш учун, шудгорлаш, далаларни планировка қилиш, шўр ювиш ва запас суғориш учун пол олувчи ҳамда эгат олувчи звенолар бўлмоғи шарт. Шу билан бирга бундай отрядлар составида техника хизмати ҳамда маданий-маиший хизмат кўрсатиш звенолари ҳам бўлиши лозим.

Тошкент, Қашқадарё, Бухоро ва бошқа областларнинг кўпгина хўжаликлари дала ишларини конвейер усулида олиб бориб тўғри иш қилишяпти. Бу жойларда далаларни ғўзапоядан тозалаш, маҳаллий ўғит ташиб чиқариш, ерга суперфосфат ва калийли ўғитларни шудгорлаш олдидан солиш ишлари бир-бирига боғлиқ ҳолда олиб борилаётир. Ҳозир ҳамма жойда дала ишларини ана шундай усулда ташкил этиш учун барча имкониятлар бор.

Ғўзапояни йиғиштириб олиш — зарур агротехника тадбиридир. Ғўзапоя юлишда барча агрегатлардан, паншаха ва волокушкалардан фойдаланмоқ керак.

Бу йил бегона ўтлар кўп бўлганлиги ҳаммага маълум. Ана шундай бегона ўтларга қарши курашда, айниқса, кузги-қишки даврда алоҳида эътибор бериш лозим. Даставвал далапон гербицидидан тўла ва самарали фойдаланишни таъминлаш зарур. Далапон гербициди ер ҳайдалгандан сўнг ҳар гектар майдонга 40—50 килограммдан берилгани маъқул.

Далапон солинмаган далаларда ўт илдизларини культиваторлар, чизеллар ва осма бороналар билан йўқотиш мақсадга мувофиқдир.

Ерни чуқур қилиб сифатли шудгорлаш — пахта ҳосилдорлигини оширишнинг қудратли воситасидир. Баҳорги экин экиш учун ажратилган майдонларнинг ҳаммасида шудгорлашни ўз вақтида ўтказмоқ керак. Бундай майдонлар тупроқ шароитига қараб камида 30—40 сантиметр чуқурликда ҳайдалсин. Бундан ташқари тупроқни майин қилиб юмшатиш, унинг серкесак бўлишига йўл қўймаслик керак.

Республика колхоз ва совхозлари ерни икки ярусли қилиб ҳайдаш яхши самара берганлигига ишонч ҳосил қилдилар. Бундай ҳайдалганида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилдорлиги 10—15 процент кўпаяди. Икки ярусли қилиб, қатламлаб ҳайдаш бегона ўтларга қарши курашда энг самарали агротехника тадбири ҳисобланади. Ер юқори ва пастки корпуслар билан чуқур ҳайдалгандагина бундай самарага эришиш мумкин. Шунга қарамасдан, айрим хўжаликларда плуглардан юқориги корпус олиб қўйилиб ер ҳайдаляпти. Бунга йўл қўймаслик керак.

Барча хўжаликлар икки ярусли плугларга эга. Агроном ва механизаторларнинг бурчи ана шу плуглардан тўғри ва юксак унум билан фойдаланилишини таъминлашдан иборатдир.

Ер ҳайдаш пайтида Бухоро деҳқонларининг тупроқни чуқур юмшатиш усулидан кенг фойдаланиш лозим. Бунда юмшатгич панжаларнинг тўғри ишлаши таъминлансин.

Ерлар шудгорлаб бўлингач, ҳар бир даланинг четлари ҳам ҳайдалиши, текисланиши лозим. Бунинг учун БДТ-2,2 дискали бороналардан, кичик грейдерлардан, осиб ишлатиладиган грейдер пичоқларидан ва бошқа воситалардан фойдаланиш талаб этилади. Далалар планировка қилинганидан сўнг тупроқ зичлашиб қолган тақдирда уни, албатта, чизеллар билан юмшатиш зарур.

Шудгорлаш олдидан ерни минерал ва органик ўғитлар билан ўғитлаш — кузги-қишки тадбирларнинг таркибий қисми бўлиб, пахтадан юқори ҳосил етиштиришда ҳамда кўсакларнинг барвақт етилишини таъминлашда муҳим аҳамиятга эгадир. Илмий муассасаларнинг маълумоти ва илғорлар тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, фосфорли ўғитлар ерни ҳайдашдан олдин солинган тақдирдагина кўпроқ самара беради. Шунга кўра ўта шўрланган, кўп ювиладиган майдонлардан ташқари барча ерларга фосфорли ўғитларни шудгорлашдан олдин йиллик норманинг 60—70 проценти ҳисобидан солиш маъқулроқдир. Шўрланмаган ерларга ва бедапояларни ҳайдаш пайтида калийли ўғитлар йиллик нормасининг 50 процентини шудгорлашдан олдин ерга солиш дуруст самара беради.

Колхоз ва совхозларнинг агрономлари кузги-қишки даврда ҳар бир бригада бўйича экин майдонларига ўғитлар солиш планларини аниқлашга даъват этилгандирлар. Бунда даланарнинг тупроқ шароити, агрохимик картограммаси ҳисобга олиниши, ўғитлардан фойдаланиш устидан назорат ўрнатилиши, керак. Шу билан бирга химия саноати заводлари фосфорли ўғитларнинг ўз вақтида етказиб берилишини таъминлашлари даркор.

Ерларнинг унумдорлигини ошириш учун органик ўғитлардан ҳар тарафлама кенг фойдаланилгани маъқул. Шудгорлаш олдидан ҳар гектар майдонга камида 20 тоннадан гўнг солинсин. Маҳаллий ўғит биринчи навбатда уч йиллик ва ундан кўпроқ вақт ҳайдалган бедапояларга, гўнг обороти системасига амал қилинган ҳолда берилсин. Далаларга гўнг ташиб чиқариш ва уни экин майдонларига солиш илгаридан ишлаб чиқилган графикка асосан ўтказилади. Маҳаллий ўғит жамғариш ва уни далаларга ташиб чиқаришда механизация воситаларидан — погрузчиклардан, трактор тележкаларидан, гўнг сочувчи агрегатлардан тўла фойдаланиш — меҳнат унумдорлигини оширишга имкон беради.

Далаларни планировка қилишга алоҳида аҳамият бермоқ керак. Фақат яхшилаб текисланган даладагина шўр яхши ювилади, запас ва вегетация давридаги суғоришлар сифатли ўтказилади, уруғ қийғос униб чиқади, бутун участкада ғўза туплари бир хил ривожланиб ўсади. Кузги-қишки давр — далаларни планировка қилишда энг қулай палла ҳисобланади. Барча далаларнинг жорий планировка қилинишини таъминлашимиз керак бўлади. Шу мақсадда хўжаликларда мавжуд бўлган планировка қилиш механизмларидан унумли фойдаланилсин.

Шўрхок ерларда пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун шу майдонларнинг шўрини яхшилаб ювиш муҳим аҳамиятга эга. Ерларнинг шўрини сифатли ювиш ва бошқа мелиорация тадбирларини ўз вақтида амалга ошириш мақсадида дренаж ва коллектор шохобчаларини тезроқ тозалаб ремонт қилайлик. Насос қурилмалари ва бошқа зарур воситалар ремонтини тезроқ ниҳоясига етказайлик.

Шўр ювишни энг қулай агротехника муддатларида — декабрь ва январь ойларида, ер ости сувлари паст жойлашган пайтда ўтказмоқ керак. Шундагина шўр туз яхши ювилади, ерлар тозаланади. Шу боисдан кузги-қишки даврда мумкин қадар кўпроқ майдонларнинг шўрини ювишга эришмоқ лозим.

Шуни унутмаслик керакки, далалар яхши текисланган, яхши пол (чел) олинган майдонлардагина сувдан тўғри фойдаланилган тақдирда ернинг шўри сифатли ювилади. Шу мақсадда далаларни ўз вақтида текислаш, бу ишга етарли миқдорда техника ҳамда ишчи кучи ажратиш лозим. Айниқса, сувчиларни танлаш ва уларнинг юксак унум билан меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароитларни яратиш зарур.

Қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг мутахассислари шўр ювиш ва бошқа мелиорация ишларининг тез ва соз ўтказилиши устидан назорат ўрнатишсин, техника, ишчи кучлари ҳамда сув ресурсларидан самарали фойдаланишга эришсинлар.

Чигитни бир текис ундириб олиш ва мўл ҳосил етиштириш — кузги-қишки даврда тупроқда сақланган нам запасларига боғлиқдир. Буни кўп йиллик тажриба ҳам исботлаб келаётир. Ер ости сувлари узоқ жойлашган оч ва типик бўз тупроқли ерларга запас сув бериш (яхоб) ишини қиш вақтида ўтказган маъқул. Кузги-қишки даврда қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва касалликларга қарши профилактик тадбирлар комплексини амалга ошириш жуда муҳимдир.

Ҳозир қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхоз раҳбарлари ҳамда мутахассисларининг иши кўп. Шу юмушлар орасида қишлоқ хўжалик экинларини тўғри жойлаштириш муҳим аҳамиятга эга. Чигит, беда, маккажўхори ва бошқа экинларни жойлаштиришга кузда ер ажратмоқ керак. Бу ишда алмашлаб экиш схемаси планининг бажарилиши албатта ҳисобга олинсин. Бу ишга жиддий ёндашмоқ, 1980 йилда алмашлаб экиш схемасининг тўла-тўкис жорий этилишини таъминламоқ зарур.

Айни вақтда ҳар бир хўжаликда янги ерларни ўзлаштириш, қўриқ очиш, бўз ерларни қишлоқ хўжалик оборотига киритиш, карталарни яхлитлаштириш ҳисобига ҳайдаладиган экин майдонларини кенгайтириш талаб этилади. Чигит, маккажўхори, беда, шоли, уруғлик картошка уруғларини ва баҳорда экиладиган бошқа экинлар уруғини тайёрлаб қўймоғимиз лозим.

Қулай об-ҳаво шароитларидан оқилона фойдаланиб, кузги тут кўчатлари, мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазайлик, ўрмон ҳимоя тўсиқлари барпо этайлик.

Қиш — колхоз ва совхозларда қишлоқ хўжалик ўқувини ўтказиш фасли ҳамдир. Ҳамма жойда бригадирлар, механизаторлар ва чорвадорлар билан семинарлар ҳамда курс машғулотлари ўтказишни ташкил этишимиз керак.

Колхоз ва совхозларнинг раҳбар ҳамда мутахассислари ҳозирги масъулиятли дамларда кузги-қишки тадбирларни энг яхши муддатларда юқори сифатли қилиб ўтказиш, беш йилликнинг якунловчи йилида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл-кўл ҳосил етиштириш учун пухта замин яратилишини таъминлашга даъват этилгандирлар.

Тавсиялар Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги коллегиясида маъқулланган.

Шаҳодат РАҲИМОВА

Республика санъати оғир жудоликка учради. Ўзбекистон ССР халқ артисти Шаҳодат Раҳимова узоқ давом этган касалликдан сўнг вафот этди.

Ш. Раҳимова 1917 йилда Наманган шаҳрида туғилди, ижодий фаолиятини 1932 йилда Й. Охунбобоев номли Андижон область музикали драма ва комедия театрида бошлади, 1939 йилдан 1957 йилгача Муқимий номидаги республика музикали театрида, А. Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта театрида солист бўлиб ишлади. 1957 йилдан бошлаб унинг бутун ҳаёти М. Қориёқубов номидаги Ўзбекистон давлат филармонияси билан боғланди.

Ш. Раҳимова театрларда ишлаган пайтида ёрқин образларнинг бутун бир галереясини яратди. Улар орасида Зуҳра («Тоҳир ва Зуҳра»), Нурхон («Нурхон»), Санам («Азиз ва Санам»), Обида («Муқимий»), Кармен («Кармен»), Полина («Пиковая дама»), Норгул («Бўрон»), Лайли («Лайли ва Мажнун») ва бошқалар бор.

Ш. Раҳимованинг концерт фаолияти ҳам каттадир. У концерт бригадалари составида республиканинг кўпгина қурилишларида, колхоз ва совхозларида бўлган эди.

Саҳна ва музика санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун Шаҳодат Раҳимовага Ўзбекистон ССР халқ артисти фахрий унвони берилган эди. У «Ҳурмат Белгиси» ордени ҳамда медаллар билан мукофотланган эди.

Шаҳодат Раҳимованинг истеъдодли актриса, коммунист, сезгир ва меҳрибон инсон сифатидаги ёрқин хотираси уни билган ва у билан бирга ишлаганлар қалбида ҳамиша сақланиб қолади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРЛИГИ.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕАТР ЖАМИЯТИ.

ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ ПОЙМОЛ ЭТИЛМОҚДА

10 декабрь куни бутун дунё инсон ҳуқуқлари кунини нишонлади. Бу кун 31 йил муқаддам инсон ҳуқуқлари умумий декларациясини қабул қилган БМТ Бош Ассамблеясининг қарорига биноан ўтказилди. Маълумки, ана шу декларацияда АҚШ ва бошқа капиталистик давлатларнинг қаршилигига қарамай меҳнат қилиш, дам олиш, маълумот олиш ва социал таъминот ҳуқуқи каби ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқлар мустаҳкамланган эди. Инсон ҳуқуқлари декларацияси даставвал Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг куч-ғайратлари туфайли демократик характер касб этди.

Шуниси таажжубланарлики, ҳозирги вақтда ўзларини инсон ҳуқуқлари учун актив курашчилар қилиб кўрсатаётган Ғарбдаги айчи шу кучлар инсон ҳуқуқларига доир конкрет тадбирларни тайёрлаш ишларини амалда барбод этмоқдалар. Ғарбдаги бир қанча мамлакатлар, биринчи навбатда АҚШ кўпгина муҳим халқаро ҳужжатларни ҳозиргача ҳам ратификация қилишмаган. Капиталистик мамлакатларда миллион-миллион гражданларнинг асосий ҳуқуқлари кенг кўламда поймол этилмоқда. АҚШ ва бошқа капиталистик давлатларнинг меҳнаткашлари инсоннинг энг зарур ҳуқуқи — меҳнат қилиш ҳуқуқидан аслида маҳрум этилганлар. Ҳозирги вақтда ривожланган 24 капиталистик давлатда 18 миллион ишсиз, шу жумладан АҚШда, расмий маълумотларга кўра, 6 миллион ишсиз бор. Иш билан таъминлашда ёшлар, хотин-қизлар, майда миллат вакиллари, айниқса, кўп камситилмоқда.

ВАШИНГТОН. АҚШнинг ҳукмрон доиралари инсон ҳуқуқларини «ҳимоя» қилиш йўлидаги ғаламисликдан иборат кампания шовқин-сурони остида Америка гражданларининг энг оддий ҳуқуқлари ва эркинликларига кенг кўламда ҳужум қилмоқдалар. Америка конгресси сенатининг юридик комиссияси жиноят кодексини ислоҳ қилиш тўғрисидаги қонун лойиҳасини кўпчилик овоз билан маъқуллади. Бу қонун лойиҳасида американикларнинг гражданлик ҳуқуқлари ва эркинликларини чеклашда ва АҚШда сиёсий жиҳатдан ўзгача фикрлашни бостиришда маъмурларнинг бемалол иш кўришлари учун йўл очиб берадиган талайгина қоидалар бор.

Қонун лойиҳасида маъмурларнинг забастовкаларни, иш ташловчиларнинг пикетларини ҳамда меҳнаткашлар норозилигининг бошқа формаларини тақиқлашларига, ишчилар ҳаракати активларини «эҳтиёт шартдан қамоққа олишларга», стачка қатнашчиларини «исён кўтаришга гиж-гижлаганлик» учун судга беришларига, сўз ва матбуот эркинлигини чеклаб қўйишларига, гражданлик ҳуқуқлари учун ҳаракат активларини таъқиб қилишларига имкон берадиган қоидалар мавжуд. Конгресс кутубхонаси экспертларининг чамаларига кўра, мазкур қонун лойиҳасининг кучга кириши маъмурларга камида икки баравар кўп американикларни турмаларга ташлаш имконини беради.

ПАРИЖ. Франция миллат мажлиси сўл партиялар депутатларининг қаршилигига қарамай ажнабий ишчиларнинг аҳволи тўғрисида қонун қабул қилди. Бу қонун муҳожир меҳнаткашларнинг ҳуқуқларини анча чеклаб қўяди. Янги қонунга мувофиқ ажнабий ишчиларни мамлакатдан мажбурий равишда чиқариб юбориш учун полицияга алоҳида ваколатлар берилади.

Бир бурда нонни ишлаб топиш умидида Францияга келган 2,5 миллион муҳожир меҳнаткашнинг қисмати «миқ этмай ишлашдан» иборатдир.

Миллат мажлисида Б. Дерозье социалистик партия депутатлари номидан гапириб, қабул қилинган декрет инсоннинг энг оддий ҳуқуқларини бузишдан иборат бўлиб, муҳожир меҳнаткашларга қарши ўзбошимчалик ва репрессияларни қонунлаштиради.

БОНН. ГФР конституциясида эркаклар ва аёлларнинг тенг ҳуқуқли эканликлари эълон қилинганига қарамай мамлакат хотин-қизларини иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан камситиш давом этмоқда. Германия Компартияси правлениеси хотин-қизлар ҳаракати секторининг мудири Марианне Конце мана шуларни айтди. Мамлакатдаги қарийб 800 минг кишилик ишсизлар армиясининг ярмидан кўпроғи аёллар, иш тополмай сарсон бўлиб юрган ГФР ёш гражданларининг 60 процентдан ортиғи яқиндагина мактабларни битириб чиққан қизлардир, деб таъкидлади у.

Биз, деди М. Конце, ижтимоий ва иқтисодий шарт-шароитлар меҳнаткаш аёлларни, оналарни «иккинчи сорт кишилар» қаторига қўяётган мамлакатда инсон ҳуқуқларига риоя этилмоқда дейиш мумкин эмас, деб ҳисоблаймиз. Бундай вазиятда буржуа демократияси тўғрисидаги ҳар қандай мақтов гаплар сариқ чақага ҳам арзимай, кулгили бўлиб қолмоқда.

(ТАСС).

Редактор ўринбосари Б. ЮСУПОВ.

РЕКЛАМА ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ТЕАТРИДА — 12/XIIда **Риголетто**, 13/XIIда **Тоҳир ва Зуҳра.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/XIIда **Келинлар қўзғолони**, 12/XIIда **Кўрмайин босдим тиконни**, 13/XII **Томоша давом этади.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ЯНГИ ПРОГРАММА. «ҲИНД ФИЛЛАРИ» ЙИРИК СОВЕТ АТТРАКЦИОНИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ (19.30).

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги республика миқёсидаги шахсий пенсионер, 1926 йилдан буён КПСС аъзоси

Шафоат ЕҚУБОВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент Давлат университети ректорати, партия комитети, маҳаллий комитети ва физика факультети коллективи шу факультет деканининг ўринбосари, оптика кафедрасининг доценти Ш. О. Отажоновга отаси

Ҳакимжон АЗИЗОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлигининг аҳлоқ тузатиш-меҳнат муассасалари бошқармаси раҳбарлиги, сиёсий бўлими ва коллективи бошқарма бошлиғининг ўринбосари М. А. Холмуродовга отаси

Парпи ХОЛМУРОДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон театр жамияти, маданият ходимлари касаба союзлари республика комитети Ўзбекистон ССР халқ артисти, М. Қори-Ёқубов номли Ўзбекистон Давлат филармониясининг солисткаси, Ўзбекистон театр жамиятининг аъзоси

Шаҳодат РАҲИМОВАнинг

вафот этганлигини маълум қилиб, унинг оиласига ҳамда марҳуманинг яқин кишиларига чуқур таъзия билдирадилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45 32-53-04 редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05, масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05, секретариат — 33-72-83 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97 32-57-19 марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70 халқаро ҳаёт — 32-54-18 саноат транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80 32-53-14 32-54-09 қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-18, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51 32-57-21 32-54-24 ахборот ва спорт — 33-14-24 32-55-17 32-54-26 32-54-27 хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43 33-35-53 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13 иллюстрация — 32-57-22 коммунистик тарбия — 32-54-29 стенографистка — 33-73-43 32-54-05 жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71, Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42, Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84, Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.